

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Takšja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., poi leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošila na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodara" v Mariboru, — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Kataloškega društva" dobivajo list brez posebne naročnine, — Posamezni listi stanejo 10 vin, — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Ekokopisi se ne vračajo, — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, — Za inserata se plačuje od enostopne petitvirske za enkrat 15 K., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj, — Ne zaprte reklamacije so poštine proste.

Svetovna vojska?

Ne hvali dneva pred večerom, pravi pregovor. A ne hvali tudi tekočega leta pred njegovim koncem. Mnogo presenečenja v svetovnih dogodkih nam je prisnoso to leto, a bojimo se, da še ne vseh. Zrak je napolnjen z nevarnimi plini in le iskrice je treba, da nastane velikanski, vso zemljo tresoč razpok. Večno še namreč živimo v nevarnosti svetovne vojske in zdi se nam, da je postala ta nevarnost v zadnjem času zopet večja. Tudi naša Avstrija je v krogu te nevarnosti.

Italijani so stari roparji. En rop nam je vsem dobro znan, namreč rop na Sv. Očetu. Vzeli so mu deželo, katero je rabil kot vrhovni poglavlar katoliške cerkve za svojo neodvisnost, ter si ustvarili združeno Italijo. Sedaj ta združljena Italija ropa naprej. Avstriji so vzeli Beneško. Leta 1895 so si hoteli vzeti Abesinijo v Afriki, a so bili tepehi. Letos so šli italijanski roparji drugokrat v Afriko in hočejo vzeti Turkom deželo Tripolij.

Kakor je znano, pa se italijanskim roparjem na afričanski obali silno slabo godi. Zato premišljajojo Italijani, da bi napadli Turčijo v njeni domovini in jo na ta način prisilili skleniti mir in odstopiti Tripolis. Sliši se, da hočejo zasesti pristanišče v Solunu in eelo zapreti dardanelsko morsko ožino proti Carigradu.

Komaj je bilo slišati o tej italijanski nakani, že so postale kar štiri države nemirne: Avstrija, Nemčija, Francija in Anglia. Vse štiri države imajo namreč živahno trgovinsko zvezo s turškimi morskimi pristanišči. Posebno pa se je vznenimirila Avstrija, kajti njej ni vseeno, ako smukne Italija s svojimi ladijami okoli sosednjih balkanskih dežel. Avstrija namreč dobro pozna dolge prste Italijanov, katere tako radi stegujejo po tujih deželah, in znano je, da se Italiji že dolgo zdeha po kaki balkanski deželici. Toda nihče nima rad roparja za svojega soseda, in še kar na dveh straneh! Zato se že čita, da je Avstrija naznana Italiji, naj pusti turške dežele in morska pristanišča kolikor mogoče pri miru.

Ako bo nas Italija ubogala, dobro. Ako ne, pa je vojskina nevarnost pred durmi. In če mi začnemo, potem je zelo verjetno, da tudi Anglia, Francija in Nemčija ne bodo mirovale. Vsaka teh držav itak že sedaj z razburjenostjo in bojaznijo skrbi, da ne izgubi svojega močnega stališča v Sredozemskem morju. To bi bila lepa vojska, ako bi kar šest velikih držav poseglo vmes z orožjem, kajti gotovo tudi Turčija ne bi mirno glejala, kako se drugi pretepojajo za njeno

kožo in meso, in Rusija bi ne trpela, da se drugi tragojo za balkanske dežele. Zraven teh velikih držav pa bi tudi majhne balkanske države zgrabile gotovo za orožje.

Pa še jedna nevarnost velike vojske obstoji. V Nemčiji je ljudstvo hudo nezadovoljno, ker je dobila Francija afričansko deželo Maroko. Nemčija pa le manj pomena vredno odškodnino v Kongu. Pri pogajanjih je namreč Anglia z vso svojo močjo in vsem ugledom stala ob strani Francije. Zato je sedaj med nemškim ljudstvom velika nevolja in glasno se kliče po vojski proti Angliji. Nihče ne more povedati, kaj nam v tem oziru prinese bližnja bodočnost. To pa je gotovo, če se zgrabita Nemčija in Anglia, potem ne bo dolgo trajalo, da bodo zapletene v ta spopad tudi Francija, Rusija in Avstrija.

Vrhу tega pa moramo vedeti, da je sploh v Evropi sedaj tudi v državah samih veliko zmendenosti in nezadovoljnosti. Portugalska ima hrude domače boje, odkar so framsioni zapodili kralja. Na Španskem si žele mnogi istih dogodkov, kakor so se odigrali na Portugalskem. Na Francoskem je velika nezadovoljnost, ker zatirajo katoličane in ne puste socialistom vladati, kakor bi hoteli. V Avstriji delajo socialni demokratje nemire zaradi draginje mesa, tudi v Nemčiji se veđejo socialni demokratje kot prekučui, čeprav ne iz draginjskih vzrokov. Rusija še ni pomirjena od notranjih bojev. V Italiji vre zaradi nesrečne vojske v Tripolisu, balkanske državice pa itak vedno brusijo svoje meče in čakajo ugodne prilike, da udarijo. Vse je zrelo in pripravljeno za splošne nemire, za velike vojske.

Naša Avstrija ne nastopa proti nobeni strani izvilljalno. Toda svojo čast in svojo zemljo bo znala braniti, ako bo treba, tudi z orožjem. Ako bi si dobila pri tem nazaj benečanske Slovence ter si napravila na Balkanu pot do Soluna, bi nič ne škodilo.

Državni zbor.

Zadnji teden v petek, dne 10. novembra, se je končalo prvo čitanje proračuna. Predno se je končalo, je govoril še v imenu slovenskih poslancev dr. Šusteršič. Govoril je izborni gledje vsebine in oblike. Splošno se je priznavalo, da je bil dr. Šusteršič v govor najbolj znamenit v celi proračunski razpravi. Poslanci, ki so ga v velikem številu poslušali, so bili kar očarani od njegovega nastopa. Nek rusinski poslanec je odkrito priznal: dr. Šusteršič je najbolj darovit politik v zbornici. Znanemu voditelju čeških narodnih socialistov so se v solzah iskrile oči

od Šusteršičevega govora. Slovenski in hrvatski poslanci so, ponosni na svojega voditelja, navdušeno zaklicali ob koncu govora: Živio dr. Šusteršič! da se je razlegalo po celi zbornici. V zbornici vladala prepričanje: Slovenski poslanci delajo svojemu narodu res čast. Dr. Šusteršič je izjavil:

"Delo v zbornici bo moglo biti uspešno le, ako se oživi zopet stari resnični avstrijski duh, ki je vsem narodnostim pravičen, vsem narodom pusti, da se svobodno razvijajo in vsem narodom da sredstva, da si kulturno in gospodarsko pomagajo dalje. (Pritrjevanje.)

Zdi se pa, da smo do tega še daleč. Dogodki zadnjega časa jasno uče, da so jugoslovanske dežele težišče cele države. Če bi Avstrija izgubila jugoslovanske dežele, je nehalo biti velesila! (Veliko pritrjevanje.) Italijanske pokrajine je Avstrija po večini že izgubila, nemške je morala odstopiti Nemčiji, Jugoslovanske pokrajine so ji ostale zveste, in zdaj so naši državniki na delu, da še te izgubijo! (Viharno pritrjevanje.) Klici: Res je! Tako je!) Ne sme se pozabiti, da leže jugoslovanske dežele ob morju, vodilni krogi v Avstriji pa so menda to popolnoma pozabili. Udana čestva Jugoslovanov so glavna moč monarhije za njeno stališče ob Adriji! (Viharno, dolgotrajno pritrjevanje.) V jugoslovanskih deželah Avstrije leži edina in zadnja možnost za monarhijo in tam doli se bo odločila usoda Avstrije kot velesila. Živimo v jasno nevarnem času; značilno je n. pr., da se je očitalo v nemškem državnem zboru državnemu kancelarju to, da je s svojo previdnostjo ohranil mir, da, govorilo se je, da bi bila Nemčija morala položiti meč na tehtnico. Nadalje ne smemo pozabiti, da se zna sunek Italije proti Tripolisu enkrat obrniti proti Adriju, proti Albaniji, ki nam je tako blizu. (Pritrjevanje.)

Dunajska vlada pa se nam v mnogem oziru odtujuje. Niti ene besedice ni v programnem govoru ministrskega predsednika n. pr. o dalmatinskih železnicah! (Klici ogorčenja.) Nobeden od ministrov Stürgkhovega kabinta kljub morebitnim osebnim krepostim ne vživa niti najmanjše trohice na sega zaupanja. (Veliko pritrjevanje od strani Jugoslovanov.) Grof Stürgkh smatra Avstrijo le za nekako igrišče. On izjavlja, da bo njegova uprava nepristranska.

To je pa čisto samoobsebi umljivo. (Veliko pritrjevanje.) S tem, da grof Stürgkh to še posebej podarja, vzbuja le sum, da te nepristranosti v resnici ni. (Viharni klici: tako je!)

Kar se tiče Nemcev, stojijo na čisto drugem stališču tam, kjer so v manjšini, in na čisto drugem zopet

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Ortca iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)
(Dalje.)

Dobre pol ure od doma Dolinarjev višje gori ob Pesnici, a že v sosednji župniji, je stanoval premožen kmet Jakob Zemljič. Bil je tudi voznik z dušo in telesom, a vsekakor moder mož; zadnje čase je daljše vožnje opustil, ker se je dalo veliko zasluziti pri železnici. Imel je dva sinova in dve hčeri; med temi je bila najstarejša Jerica, krasno razvito dekle cvetočega obrazza, stara kakih 24 let. — Pietro je prišel večkrat v to hišo po opravki zaradi vožnje, in kmet ni imel nič proti temu, ker je vedel, da Lah dobro plača. Pač pa se ga je skrbno ogibal Jerica, ki se je kar bala njegovega pogleda: nekam čudno se ji je dozdevalo, da žare njegove črne oči; ako je bilo le mogoče, se je umaknila, kadar je prišel. Nekoč jo sreča v veži ter jo ljubezljivo pozdravi, hoteč jo vjeti za roko, toda ona, zardela v lica kot makov cvet, te mu izmakne ter zbeži, da je ni več videl. Zopet pride nekega večera kar nenadoma ter jo zaloti ravno pri studencu; poprosi jo za požirek hladne studenčne, ki mu jo Jerica tudi poda; med tem se njene oči nekote srečajo z njegovimi: bilo je v tem pogledu nekaj silnega, bolestnega, da je dekle kar vztrepetalo po vsem životu. Prijemšo jo za roko, ji s prijaznim glasom pravi: „Jerica, zakaj me sovražiš, ko jaz tebe tako neizrečeno ljubim...“ Ona se mu hoče izpusti. „Počakaj, poslušaj me Jeri-

ca! Mlad sem, premožen, imam dobro službo, a srečen ne morem biti nikdár, ako ne smem deliti svoje sreče s teboj, Jerica!“ — „Ni mogoče, se izvije iz njenih razburkanih prsi. Dekle se mu s silo iztrga in zbeži. Pietro stoji dolgo časa še nepremično na istem mestu in gleda isto smer, kamor je izginila ona, ki je njegovo ljubezen, njegovo ponosno dušo zavrgla. Izraz njegovih oči pa je pričkal o besnem viharju, ki divja v njegovi duši.

V. Šmarjetna nedelja.

Ko je prišel spomlad v deželo s pisanim cvetjem ter so minuli velikonočni prazniki, so pričeli ljudje izpraševati Ivana, če se bode kmalu ženil? On pa je zmajeval z rameni in molčal. Posebno ženske je že dolgo skrbela ta važna zadeva; ugibale so in preverjale kočljivo zadevo na vse mogoče načine, on se jima je pa smejal. Prišel je k njemu ta in oni prijatelj z imenitno novico, da ve zanj za nevesto, kakoršne nima ves okraj; on je mirno poslušal, končno pa dejal, da se še ne mudi.

Naglo premine na deželi spomlad in že so se pričeli vroči poltni dnevi. Približala se je nedelja, ko se obhaja cerkvena slovesnost, god farne patronije. Popoldne istega dne — bil je to star krajeven običaj, ki pa je z mnogimi drugimi izginil — se je vršila navadno v vaški gostilni po končanem popoldanskem cerkvenem opravilu prosta zabava s plesom. Kmalu so bili vsi gostilni prostori napolnjeni z veselo mladino. Prišla je z dovoljenjem staršev tudi Jerica s sestro in bratom. Posebno važnost so pripovedovala dekleta tisti dan temu, s katerim dekletom se ta ali oni fant prvič zasluže na podu. Marsikatera je težko čakala tistega dne, češ, takrat se bo dalo spo-

znoti marsikaj, o čemur se je poprej že dolgo zastonj belilo glave. Že se slišijo iz gostilne hreščeci glasovi harmonike; zdajpaždaj poskuša ta ali oni parček svojo umetnost na podu; bolj in bolj se polni plesna dvorana. Tamkaj pri stranski mizi je sedel z nekaterimi tovariši Ivan. Že večkrat je godec pričel in zopet nehal, veselo so se suklali fantje in dekleta na plešišču, a Ivan se ni ganil na veliko nevoljo deklet, ki so nestrpno čakale, katero si izbere za prvi ples. Fantje ga dražijo, on pa še čaka. Nazadnje se je fantom to le že postal pneumno in stopijo v vežo, kjer se je vršilo tajno posvetovanje; fantje pridejo zopet v sobo, poredno se mužajo in pomenljivi pogledi se menjavajo med fanti in dekleti; nekaj bo. Zdajci pristopi Ivanov prijatelj k mizici, kjer je godec neusmiljenate natezal staro harmoniko, vrže srebrno dvajsetico pred njega na mizo, rekoč: „Za Ivana Dolinarja — valček!“ Glasen krohot se zasliši med fanti, dekleta se spogledujejo... Ivan „hud“ pogleda prijatelja, češ, čakaj porednež, ter se le počasi vzdigne. Marsikatero deklete začuti ob tem nenavadno vročino v glavni, dasi samo ne ve prav, zakaj. Ivan se hipno ozre po sobi, gre proti mizi, kjer sedi med tovarišicami Jerico ter jo poprosi za ples. Dobro, da se Jerica v teh trenotkih ni utegnila ozirati po sobi, kajti sicer bi bila lahko opazila marsikateri temen pogled od strani deklet. Zabava se je vršila nemoteno naprej, in že se je začelo nagibati za goro: treba je bilo misliti na odhod. Jerica gre torej nagovarjat brata, češ, čas je, pojdim domov. Toda bratoma se med veselimi fanti nikakor ni mudilo. „Malo še počakaj!“ In češ „malo“ rečeta sestrama, naj gresta le počasi, onačva prideta takoj za njima. Jerica se torej s sestro Rezikom odpravi; z njima pojde tudi Ivan; a brata sta med tem na

tam, kjer so v večini. Na Češkem zahtevajo čisto nekaj drugega, kakor na Stajerskem in Koroškem. Kjer so Nemci v večini, tlačijo vse nenemške narode. (Pritrjevanje.) Jaz zaklicem: Če mislite iti tako naprej, boste doživel najljutejši odpor od naše strani! (Viharno odobravanje na Jugoslovanski strani, burni „Živio“-klici.)

Mi smo po vsem, kar se je zgodilo, popolnoma neodvisni. (Viharno pritrjevanje.) Mi se bomo te odvisnosti posluževali, kakor se bo zdelo nam prav. (Burno odobravanje.) To, kar se je zgodilo, nas popolnoma odveže vsake potrebe in dolžnosti, priznati komurkoli pravico, dajati Slovencem kakršnekoli nasvete. (Viharno pritrjevanje.) Jaz nočem govoriti o politiki proste roke, zakaj „prosta roka“ je prišla zelo ob dobro ime. (Veselost.) Prosta roka je lahko „stvarna“, kakor ji pravijo, lahko pa je tudi pest, in gozoda bo v tem oziru nekaj doživel.

Dr. Kramar je dejal: „Brez nas ne gre!“ Dr. Steinwender je dejal: „Brez nas tudi ne gre!“ Jaz vam hočem razdrediti še eno skrivnost: „Brez nas tudi ne gre!“ (Viharno pritrjevanje in ploskanje od strani Jugoslovanov.) Mi se na nobeno stran ne vežemo, toda če mi hočemo, tudi ne gre in ne bo šlo! (Ponovno burno odobravanje.) Mi si ne pustimo gledati v karte, toda mi se bodo znali posluževati onega, od g. Bilinskega rabljenega liberum veta (svoboden ugovor), če bo treba!

Mi smo tako dobre volje. Veste zakaj? Zato, ker čisto natanko vemo, da je v tej zbornici ena sama močna, enotna in trdna, edina stranka, na katero se vselej lahko zanesemo, to je naša stranka! (Viharno pritrjevanje in ploskanje.) Za nami pa stoe v neomahljivi zvestobi naša ljudstva! In zato vam kličem vsem, vladu, velikim strankam in malim strankam: „Mi se ne bojimo!“ (Viharni vzkliki, veliko, dolgo, ne ponehajoče odobravanje in pritrjevanje; govorniku od vseh strani čestitajo.)

Ob koncu seje dne 10. novembra je izlival mariborski Boštjan svojo jezo nad govorom poslanca Brenčiča. Pač najboljši dokaz, kako je speklo nemške uradnike, kar jim je Brenčič očital. Boštjan je svoj govor čital, napisali so mu ga uradniki. Naši poslanci govorijo prosto, iz svojega lastnega znanja, nemški poslanci pa si dajo pisati svoje govore od svojih volilcev, zato pa tudi ne naredijo nobenega utisa. Boštjan se je s svojimi izvajanjimi samo osmešil. Poslanci so se norčevali iz njega. Brenčičevi udarci še vedno trdno sedijo.

Ob koncu seje se je izvršil med nemškimi poslanci grč napad, ki kaže, kako nizko so Nemci že padli. Poslanca Malik in Humer sta se najprej zmerjala z lažnjicami, lumpi, faloti, in nazadnje je natepel Malik Humra s pasjim bičem. Taka je nemška omika.

V torek, dne 14. novembra se je začelo drugo čitanje draginjskih predlogov. V imenu Slovencev bo govoril dr. Krek.

V torek je predložil finančni minister nove davčne predloge: davek na žganje, davek na pivo, dedne in daritvene pristojbine, davek na šumčeva vina in davek na avtomobile. Splošnega davka na vino torej vlada ni predložila in ga tudi ne bo. To je vesela vest za naše vinogradnike.

Politični ogled.

— Državni zbor bo zboroval najbrže do 20. decembra, tako se je sklenilo pri posvetovanju klubovih načelnikov 10. novembra. Delovni program se razdeli slediće: Seje se vrše, kakor dozdaj, vsak torek, sredo, četrtek in petek od 11. ure dopoldne do 4. ure popoldne. Po končani razpravi o draginjskih predlogih, bi se naj pričelo prvo čitanje socialnega zavarovanja, nadalje pride na dnevni red tudi razprava o začasnom poslovniku, več manjših predlogov,

obljubo pozabila. Reče torej Rezika sestri: „Franceta in Toneta pa vendar od nikoder ni, a oče so nam zabičevali, naj vsi skupaj pridemo domov; ali naj grem po-nje? „Pa idi, toda glej, da končno vsi ne izostanete.“ opominja Jerica sestro, ki se vrne po brata. Ivan in Jerica pa gresta počasi naprej. Toda zdaj, ko sta sama, čutita oba nekako tesnobo v srcu in govor nikakor noče priti v pravi tir. Ivan se pritožuje Jerici, kako dolgočasno in pusto da mu je tako življenje ter da bo zdaj, ko je preteklo že nad leto čini po očetovi smrti, treba misliti na to, da si dobri v hišo pridno gospodinjo; pravi, da si ne misli, take še-le iskati, ker si jo je že zdavnaj izvolil, in sicer nobene druge kot njo; le tega ne ve, se mu li pač ta želja tudi kedač izpolni. Pri tem pogleda Anico iskreno, vprašajoč proseče... Sedaj se tudi ona opogumi ter se mu prične pritoževati, kako jo ne prestano nadleguje oni Pietro s svojo ljubeznijo, za katero pa da nikakor ne mara. Ivan se tem pritožbam smeje ter meni, naj tega ne upošteva kot resno stvar. „A vendar se ga tako bojam“, pravi dekle, „ker je nekaj tako strašnega v njegovih očeh; Ivan, varuj se ga tudi ti!“ Dobro je Ivanu ta dekletova skrb, ki jo prime za roko ter veselo pristavi: „Kaj ne, Jerica, ti postaneš moja...?“ — „Tvoja“, šepetajo komaj slišno njene ustnice, nje roka pa počiva v krepki desnici Ivanovi, kakor da najde ondi zavetja pred njim, ki se ga tako boji. In molče sta korakala roka v roki in presrečna. Kaj bi se trudil okorni jezik, kadar v svoji vzvišeni tajnostni govorici govore — srca...!

(Dalje prih.)

začasni proračun, uradniška predloga in mogoče še tudi prvo čitanje brambene predloge. Dne 22. novembra se bodo v večerni seji izvolile delegacije. Po novem letu bodo sklicani deželni zbori na kratko zasedanje, razen goriškega, o katerem se govoriti, da bo baje razpuščen.

— Na Ogrskem se je v državnem zboru med strankami vendar dosegel mir. Predsednik Berčevič je, kakor smo že zadnjič poročali, očistil. Za novoga predsednika je bil izvoljen bivši podpredsednik Navay. Delovni program se je sestavil sporazumno večine z manjšino. Manjšinske stranke so se zavezale, da ne bodo motile razprav. Vendar se iz zadnjih sej spozna, da sklenjeni mir na Ogrskem ne bo dolgo držal.

— Hrvatski sabor je razpuščen. Volitve bodo že 24. in 25. novembra. Ban Tomašič upa zmagati z vladno stranko. Že sedaj se poslužuje „volilnih priprav“, ki so edino na Ogrskem in Hrvatskem v navadi, to je nasilje in neprimerno nastopanje proti drugim strankam. Banu, ki je, kakor znano, Madžaron, je posebno neljub vodja kmečke stranke, Stjepan Radič. Zadnji čas je Radič naenkrat izginil. Govori se, da je ubežal, da ga Tomašič ne more dobiti, ker bi ga očividno dal rad zapreti. Tomašič bo dal baje še pred volitvami zapreti več voditeljev do moljubnih hrvatskih strank. Na Hrvatskem so res prave turške razmere.

— Na Nemškem se je politično ozračje zelo razburkalo. Pretečeni četrtek, dne 9. novembra, se je vršila v nemškem državnem zboru razprava radi znanje francosko-nemške pogodbe radi Maroka. Razni govorniki so bičali postopanje nemške vlade pri mirovih pogajanjih. K seji je prišel tudi nemški prostolnastrednik, ki je iz svojega sedeža živalno pritrjeval govornikom, ki so bičali omahljivo postopanje vlade. Radi tega postopanja cesarjevič je zavrelo po vsej Nemčiji. Državni kancelar Bethmann-Hollweg se je čutil prizadetega in je prosil cesarja Viljema, naj ga odpusti iz službe. Cesar pa tega ni storil, ampak je povabil kancelarja na večerjo, cesarjevič pa je ostro pokarjal. Nemško ljudstvo je postal bojevito in je nezadovoljno, ker ni prišlo do vojske. Postopanje cesarjeviča, kakor javno mnenje, pomeni ost proti Angliji.

— Vstaja na Kitajskem. Uporniki prodirajo vedno dalje. Vladi se je izneverila večina vojske. Severna armada prodira proti glavnemu mestu Pekingu, ki že na več krajinah gori. V državi ni nobenega reda več. Tudi na cesarskem dvoru so se sprli. Z gotovostjo se trdi, da je konec kitajskega cesarstva ter da bo postala Kitajska ljudovlada.

Razne novice.

Iz davčne službe. Deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo davčne oficiale Martina Zormana, Josipa Lacknerja, Martina Kojea in Alfonza Sorglechnerja davčnim upraviteljem in Antonia Tureka davčnim asistentom.

Razpisano učiteljsko mesto. Na petrazrednici v Kapeli je izpraznjeno učiteljsko mesto. Petrazrednica je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do dne 15. decembra na krajni šolski svet Kapela, pošta Radenci.

* Naši shodi. Pretečeno nedeljo so se vršili slednji shodi: V Dramljah političen shod in ustanovitelj kraj. odbora K. Z., govorila sta posl. dr. Korošec in Pišek; v Lepi njivi pri Mozirju političen in gospodarski shod, govorila sta poslanec dr. Verstovšek in poslovodja Žebot; pri Sv. Martinu pri Vurbergu ustanovni shod Dekliške zveze, govoril dr. Hohnjec.

* Naša dolžnost je, da skrbimo za razširjanje katoliškega časopisja. Sedaj, ko se zopet bližajo dolgi zimski večeri, moramo delovati na to, da se bo v vsaki pošteni slovenski hiši čital „Slov. Gospodar“. Vsaj za zimski čas si naj ga posamezne hiše naročijo. Že čez 10.000 iztisov „Slov. Gospodarja“ romavsk tened k našim prijateljem. Naj se to število še bolj pomnoži! Od 1. decembra pa do 1. marca stane „Slov. Gospodar“ samo 1 K.

* Slovenski trgovci, obrtniki in gostilničarji. Če hočete, da bo naše slovensko ljudstvo rado zahajalo k vam in vam nosilo denar, naročite si „Slov. Gospodarja“ in inserirajte v našem listu. Naši pričasti so že toliko zavedni, da vedo razločevati med našimi prijatelji in nasprotniki.

* Sv. Oče in katoliško časopisje. Vrhovni glavar sv. katoliške Cerkve, sedanji sv. Oče Pij X., so poslali predsedniku nižjeavstrijskega katoliškega shoda ljubezljivo pismo, v katerem pišejo med drugim slediće: „Kar se tiče žalostnih nasledkov slabega časopisja, ki so nastali pri vas, tudi Mi obžalujemo. Upamo pa, da bodo najboljši govorniki na vašem shodu s svojo zgovornostjo pobijali slabo časopisje in bodo vernike svarili pred slabim berilom ter jih s tem odvrnili od njih, kakor od zastrupljenih studentov. Če to dosežete, se lahko prišteva vaš shod med najssajnejše.“ — Torej celo sv. Oče priporočajo razširjanje katoliških listov in zatiranje slabih. Verni Slovenci, sledimo besedam sv. Očeta!

* Zopet zareka v cesarski hiši. O Božiču se zaroči nadvojvodinja Elizabeta Frančiška z vojvodo Fran Jožefom bavarskim. Nadvojvodinja Elizabeta je najstarejša hči Marije Valerije in Franca Salvatorja, torej vnukinja našega cesarja.

* Vojaške vesti. Poveljnik mariborskega pešpolka „grof Beck“ št. 47, polkovnik Kalser pl. Manns-

feld je imenovan za poveljnika 12. gorske brigade v Banjaluki. Podpolkovnik Rihard Mayer pešpolka št. 7 je premeščen k pešpolku št. 47 ter postane njegov novi poveljnik.

* Premestitev vojaštva. Prihodnjo spomlad se izvrše obsežne premestitve vojaštva, pri čemer je opažati očividno stremljenje, da se ojačijo vojaške posadke na jugu naše države, in to zlasti ob italijanski meji in v Bosni. Dva oddelka strojnih pušč 36. polka in pešpolk št. 19 pride z Dunaja v Tolmin, Sežano in Kobarid; štab, trije vataljoni in en oddelok strojnili pušč 32. pešpolka z Dunaja v Trst; več oddelkov spodnještajerskega 47. pešpolka bo prestavljenih na Primorsko v Kojsko in Biljano; pešpolk št. 97. se premesti iz Trsta v Belovar in Karlovac na Hrvatskem; 20. lovski bataljon pride iz Tolmina in Sv. Sv. Lucije v Kormin; gorska baterija št. 3 pride iz Beljaka v Tolmin; 5. stotnja 12. pionirskega bataljona iz Gyula-Fehervar v Pulj.

* Zasmehovanje cerkvenih zapovedi po liberalnem učiteljstvu. V torek pred praznikom Vseh svetnikov, to je dne 31. oktobra, je pri c. kr. uradnem učit. zborovanju v Gorici izrazil učitelj Balič željo, naj bi se uradne konference ne sklicevale ob takih dnevnih, ki so po cerkvenih zapovedih postni dnevi. Liberalni list „Soča“ poroča o tem: „Učitelj Balič je grajal, ker se je današnji dan določilo za konferenco in s tem povzročilo to veliko zlo, da bodo danes vsi učitelji grešili, ker bodo vzivali mesno jed v Gorici. Salve smeha so odmevale po dvorani in Baliča so poslali jesti kapucinarjem.“ — Tako se liberalno učiteljstvo naravnost norčuje iz učitelja, ki še spoštuje cerkvene zapovedi in še ni vrgel krščansko vero kot staro šaro v kot, kakor delajo liberalni učitelji.

* Baraba. Kakor se svinja najbolje počuti, če se valja po blatu, tako je tudi „Štajercu“ najprijetnejše pri srcu, če more klapati in zmerjati. In ta svoj v resnici nemškutarski posebni opravila s tako surovimi besedami, da se jih mora sramovati tudi najbolj barabski šnopsar. V zadnji številki napada ta list, ki se imenuje kmečki, v resnici pa je kramarski, kmeta in kmečkega poslanca Brenčiča s tako podlo in hudo surovimi besedami, da bi bila vsaka obramba žaljenje za poslanca Brenčiča. Kaj takega, kar piše „Štajerc“, je mogla zapisati le čisto navadna lumparska in vrhu tega še napol blazna baraba.

* Izdajalci. „Štajerc“ kaj rad psuje naše ljudstvo in njegove voditelje kot izdajalce, čeprav je celemu svetu, in torej tudi „Štajercu“, znano, da ga ni bolj cesarju vdanega naroda v Avstriji, kot je slovenski. Nekje drugje pa so izdajalci doma, in sicer v tistih vrstah, katere tako goreče branji „Štajerc“, pri nemških nacionalcih in radikalcih. Ti ljudje, kajih poslanci so člani največje „avstrijske“ parlamentarne stranke, namreč nemškega nacionalverbanda, so predili pretečeno nedeljo na Dunaju shod, na katerem so ogorčeno in surovo protestirali proti češkim šolam in proti italijanski pravni visoki šoli na Dunaju. Pri tej priliki so se njihova „avstrijska“ srca tako razvnela, da so začeli kričati in zabavljati proti cesarju z besedami, katerih ne moremo objaviti. Zabavljali so tudi proti habsburški cesarski hiši, ogrevali se za nemške protestantovske hohenzollerce ter kričali in tulili: „Živio Hohencollerci! Živio cesar Viljem!“ No, ljubi nemškutarski „Štajerc“, kdo so bili tisti, ki so zabavljali v nedeljo proti cesarju in naši vladarski hiši, ki so se razvneli za nemško vladarsko hišo? Kdo so bili ti izdajalci? Mar li Slovenci? Ne, to so bili „Štajerci“ varovanci, nemški nacionalci in radikalci! To so tisti ljudje, ki tulijo izdajalsko pesem „Die Wacht am Rhein“. To pomolite „Štajercu“ pod nos, ko bo zopet govoril o slovenskih in slovanskih izdajalcih, in stavim, da se mu bo začelo kihat.

* Nemška olika. Zadnji petek je gledala državna zborница skrajno grč prizor. Dogodil se je pred nemškimi poslanci, med zastopnikom ptujskega mesta, Malikom in Humerjem, poslancem nekega nemškega okraja na Češkem. Najprej sta se poslanca grdo ozmerjala, potem pa je Malik svojega nemškega bratca nakleštil s pasjim bičem, in nazadnje sta si pretila, da se ustrelita, toda revolverjev nista imela seboj. Mesto Ptuj, v katerem se rodil teden za tednom šnopsarski „Štajerc“, ima zares poslanca, na katem Markhi in Boštjan, hoteli dvobojevati med seboj, daso se poslanci spodnještajerskih Nemcev, Malik Markhi in Boštjan, hoteli dvobojevati med seboj, daso pa vidimo zopet enega spodnještajerskih nemških poslancev v ospredju — pretepot. Kakoršni volilci, takšni poslanci!

* S pasjim bičem deluje „Štajerc“ zastopnik Malik v državnem zboru za svoje volilce. Dogodek zadnji petek dne 10. t. m. se je izvršil tako-le: Najprej sta se vsenemška junaka Malik in Humer ozmerjala, in sicer s takimi psovčkami, ki so v navadi pri šnopsarjih. Letele so besede: falot, lažeš, komedijant, z revolverjem te ustrelim kot psa itd. Humer je nato razčačen silil proti Maliku, da bi ga oklofutal. Drugi poslanci ga zadržujejo. V tem boju zaviljali Malik s pasjim bičem in udari z njim po Humerjevem licu. Humer je postal vsled žgočih udarcev še bolj srdit. Pometal je poslance, ki so ga zadrževali, proč, in skočil pred Malika. Nasprotnika si stojita v bojni srditosti nasproti: Malik s pasjim bičem, Humer s povzdignjenimi pestmi. O pravem času še zagrablji nek poslanec Humerja za suknjo ter ga drži s pomočjo nekega socialdemokrata, da se ne more iztrgati in udariti po Maliku. Humer brca okrog sebe, a poslanci ga drže kakor v klečah. Ves divji vrže sedaj Humer Maliku njegovo ročno torbico v obraž. A v tem hipu

Zopet Švrkne Malik z vso silo Humerja s pasljim bitem po obrazu, tako, da so se mu poznaše debele kravave pege na lieu. Humer se je hotel na vsak način naščevati nad Malikom, a pri izvijanju se mu je iztrgala suknja s hrbita. Malika so vzelci nato socialni demokratje v bran. Humerja so pa odvedli iz zbornice; bil je tako razburjen, da se je kar onesvestil. Humer je nameraval odložiti poslanski mandat, a si je baje premislil. Pričakuje se, da bo prišlo v prihodnji seji zopet do enakih pretegov med nemškimi poslanci. In ti ljudje bi bili radi nekak „Herrenvolk“?

* **Zvesti Avstrije** so Nemci. V nedeljo, dne 12. t. m. so priredili nekateri poslanci vladne nemško-nacionalne stranke na Dunaju zborovanje, na katerem se je nesramno govorilo proti cesarju in cesarski rogovini. Zborovalci so izdajalski klicali: Živio Viljem! Živio Hohencollerji! Cesarju zveste slovenske narode vlada prezira, a Nemci, katere večno le boža, ji škili čez mejo v Prusijo. Na Nemce se pač nihče ne more zanesti.

* **Nemški liberalni učitelji** Srednjega in Gorjega Štajera so na nekem zborovanju izjavili, da izstopijo iz vseh nemških društev, tudi iz Südmarke in Sulferajna, in sicer zato, ker se jim ne povišajo plače.

* **Nakup vina.** Deželna vzorna vinska klet. Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu, bo v kratkem nakupila za deželno vzorno klet v Eggenbergu pri Gradcu, večje množina letosnjega, a tudi starejšega vina, iz vseh štajerskih vinorodnih krajev. Ponudbe z navedbo vrste, količine in cene, od postaja ponudnika, se naj pošljejo takoj, najdalje pa do konca nov. t. l. na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz štev. 2. Ako ponudnik želi, da se dostavijo potrebni sodi, naj to v ponudbi naveže.

* **Podporno društvo** organistov priredi svoj letni občni zbor dne 22. novembra t. l., in sicer v Mariboru v dvorani Katoliškega delavskega društva, Flößergasse 4 s sledičem vsporedom: 1. Govor o stanju slovenskih organistov. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Sprejem novih udov. 4. Volitev odbora. 5. Razni predlogi in slučajnosti. Vsi gg. organisti ste uljudno vabljeni ta dan v Maribor, da pokažete, da se zavedate svojega stanu in da se pogovorimo o raznih stvareh in potrebah slovenskih organistov. Začetek ob 1. uri popoldne. Glede obeda se priporoča gostilna „Sandwirt“ v Viktringhof-ucli. Pridite vti!

Odbor.

* **„Štajerc“ trdrovatno molči**, da je ptujsko mesto do glave zadolženo. Njegov krušni oče, Ornig, je imel toliko korajže, da je priznal, da ima ptujsko mesto „samo“ dva milijona dvesto tisoč krom dolgov. „Štajerc“ pa malha samo po „klerikalnem gospodarstvu“, si izmišlja nesreče pri kakih nemških krščanskih denarnih zavodih, napada slovenske župane, a pred svojim nosom pa ne vidi velikanskih dolgov, ki jih je na račun ptujskih davkoplačevalcev nakopičila mestna uprava pod županovanjem peka Orniga. Dva milijona dolga, res vzorno gospodarstvo!

* **Ljudsko štetje** na Koroškem. Kakor so Lahi goljufali in kradli v Gorici, ravno tako so delali na Koroškem Nemci. Posebno v Celovcu, Beljaku, v Šmohorju in več drugih občinalih so zatajili več tisoč Slovencev. Posebno se pritožujejo Slovenci v okolici Celovca. Po vseh jezikovno mešanih krajih se je začelo živahno gibanje, ki zahteva revizijo ljudskega štetja vsej v zgornjih navedenih okrajih. Pohrustali bi nas radi Nemci, to se je videlo pri ljudskem štetju. A sedaj nas ne bodo več! Časi naše zaspanosti so že minuli. To naše narodne nasprotnike najbolj jezi, da so ravno ob meji Slovenci najbolj zavedni. Trst, Gorica, Celovec in štajerski obmejni kraji vstajajo. Slovenci, povsod na dan!

* **Razglas.** Volitve po par. 189 postave o osebnih davkih, izstopivših udov in namestnikov osebno-dohodninske cenzilne komisije Maribor-dežela se vršijo dne 27. novembra t. l. od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Vsa pojasnila radi volitev, posebno glede udov in namestnikov, kateri se iz komisije izvrstijo, oziroma v isti ostanejo, se dajo od c. kr. okrajnega glavarstva kot davčne oblasti. Volilcem, občinskim predstojnikom, kakor tudi se za to zanimajočim družbam, je pogled v pri podpisemu glavarstvu ležeče volilne imenike, kakor tudi prepis istih od 10. novembra 1911 do dneva volitve med uradnimi urami dovoljen. — C. kr. okrajno glavarstvo, davčna oblast v Mariboru, dne 6. novembra 1911.

Italijansko-turška vojska.

Zadnje dni se je raznesla vest, da bodo italijanske bojne ladje napadle Turke v Egejskem morju, ali pa celo v dardanski morski ozini, ki odpira vhod v Carigrad. Listi so že poročali, da so italijanske bojne ladje v treh oddelkih odplove proti Turčiji. Vsled te nove italijanske bojne nakane je nastala nevarnost, da se vname svetovna vojska. Italijani so spoznali, da Turkom v Tripolisu niso kos in so vsled tega skušali, jim priti v evropski Turčiji do živega. Če bi zasedla Italija Albanijo, Solun in druge važne obmorske postojanke, padla bi tudi Avstriji za hrbet. Avstrija je torej takoj, ko se je izvedelo za novejši laški bojni načrt, Italiji prijateljski odsvetovala, naj nikar ne poskuša bojne sreče v evropski Turčiji, ker bi Avstrija tega ne mogla mirno gledati. Tudi druge države so začele rožljati, in ker Italijan, kakor vemo iz zadnjih bojev v Tripolisu, ni bogve kako korajzen, je baje res ubogal Avstrijo in je za sedaj opustil namero, vpasti v evropsko Turčijo. Vendar batil se je vseeno, da bomo nekega lepega čne presenečeni po izbruhu bojnega plesa na slovanskem jugu.

Mobilizacija v Italiji.

Vsi italijanski alpinski polki so postavljeni na vojno stanje. Več polkov je bilo prestavljenih na avstrijsko mejo. Vsi rezervni in domobranci častniki so poklicani na štiritedenske orožne vaje na avstrijsko mejo. Vse pod orožje poklicane se je posebej naprosilo, naj niti časopisju, niti javnosti sploh, ničesar ne naznanijo, da so poklicani pod orožje. — Listi, ki so navadno dobro poučeni o vojaških stvareh, javljajo, da je italijanski generalni štab sklenil, poklicati pod orožje letnika 1896 in 1897. Za Tripolis je določenih 100.000 mož. Število padlih v zadnjih bojih je mnogo večje, nego se to uredno priznava. V državnih ladjedelnicah se dela z mrzlično naglico, da bi končali v delu nahajajoče se nove bojne ladje.

Italijanska grozodestva.

Pogum Turkov in Arabcev vzbuja največje občudovanje; tem bolj se je čuditi italijanskim okrutnostim. Ko se je Turkom posrečilo, da so pregnali Italijane iz arabskih hiš v Tripolis, se je našlo truplažen in otrok, ki so bili na rakah in nogah zvezani ter popolnoma razkosani in razmesarjeni. Pozneje se je našlo v neki moševi 3- do 400 mrtvih ženskih in otroških trupel, ki so bila tako razmesarjena, da jih ni bilo spoznati. Bili so očvidno žrtve italijanskega maševanja. — Listi objavljajo daljne posameznosti o italijanskih grozodestvih. Tako piše neki angleški častnik: Dne 28. oktobra je predrla neka arabska četa italijansko četo pri Bumeliani ter se utaborila v neki hiši. Potem so izvesili belo zastavo ter se udali. Ko so bili razoroženi, so jih Italijani poklali. Nek avtrijki raziskovalec se je nastanil v arabskem predmestju. Ko so se približali Italijani, je prišel s svojim arabskim hišnim gospodarjem v mesto. Ko se je te dni raziskovalec vrnil v hišo, je našel tam umorjenega svojega arabskega slugo, nedolžnega 80-letnega starčka.

Bolnišnice in kolerica.

Bolnišnice v Tripolisu so polne bolnikov in ranjencev. Kolera razsaja v Tripolisu, in tuji med Arabci in Turki. Vse polno mrljev, gniye okoli Tripolisa; smraž se širi daleč na okoli.

Mariborski okraj.

* **Maribor.** Sejmi za svinje so zopet dovoljeni. Vrše se vsako soboto. Na sejmu zajdno soboto so bile cene za plemene, kakor pitane svinje, zelo nizke. Še prodati se niso mogle vse svinje, a vkljub temu še mesariji s cenami mesa ne gredo navzdol.

* **Maribor.** V nedeljo, dne 12. novembra proti polnoči je začelo goreti v Perglerjevi kolarski delavnici v Mlinski ulici. Požarna brama je zabranila, da se ogenj ni razširil še dalje. Škođe je okrog 4000 krom. Sumi se, da je nekdo iz hudobine zatrosil ogenj.

* **Maribor.** Nemška mestna „sparkasa“ je slavila dne 14. novembra svojo 50letnico. Govorniki so slavili ob tej priliki zavod, koliko da je že storil doberga za mesto in za nemštv. Razlagali so ti gospodje, da ima „sparkasa“ že čez 2 milijona rezervnega zaklada je čez 25 milijonov hranilnih vlog. Pozabili so pa povedati, da so Slovenci gotovo polovico tega denarja znosili skupaj. Südmarka in Sulferajn dobivata leto za leto od te hranilnice bogate podpore, kot v zasmeh onim Slovencem, ki nosijo tje svoj denar.

* **Maribor.** V nedeljo, dne 12. novembra ponoči je umrla v Grajski ulici hišna posestnica Marija Ilger. Pogreb je bil v torek popoldne.

* **Maribor.** Porotniki. Dne 13. t. m. so bili za letošnjo zadnjo porotno zasedanje izzrebanji sledeči glavni porotniki: Avgust Blažič, strugar; Glašič V., črevljarski mojster; Simon Jagodič, poslovodja; Ant. Kramberger, gostilničar; vsi iz Maribora. Ludovik Kosar, župan iz Zgornjega Porčiča; Ivan Mlinarič, posestnik v Senarski; Ernst Polaneč, hišni posestnik in lončar v Št. Lenartu v Slov. goricah; Konrad Sollag, posestnik v Setarjevi; Franc Bauman, veleposestnik v Dobrenju; Alojz Jager, veleposestnik in lastnik žganjarije pri Sv. Jakobu v Slov. goricah; Matija Peklar, veleposestnik, župan in gostilničar pri Sv. Jakobu v Slov. goricah; Viljem Ilger, posestnik v Karčovini; Janez Klemenčič, veleposestnik in župan pri Sv. Martinu pri Vurbergu; Josip Pezdiček, gostilničar in veleposestnik v Vukovskem dolu; Ign. Jakopič, tovarnar v Bergenthalu; Vinko Vabič, posestnik v Hočah; Jožef Faleš, posestnik v Račjem; Karol Baumgartner, gostilničar pri Sv. Lovrencu n. Mariborom; Jakob Novak, lesotrezec in posestnik pri Sv. Lovrencu nad Mariborom; Alojz Jug, hišni posestnik v Rušah; Jožef Kolman, posestnik v Slivnici; Josip Korman, posestnik v Cinžatu; Jurij Kobale, hišni posestnik v Slov. Bistrici; Franc Smeh, kovački mojster v Peklu pri Poljanah; Matija Kolnik, posestnik v Spodnji Polškavi; Franc Hickl, trgovec; Maks Koser, kavarnar; Franc Kukovec, hišni posestnik; Janez Kravagna, hišni posestnik; K. Reisinger, mizarski mojster; Otmar Diermayr, trgovec, vsi iz mesta Ptuj; Schneider Viljem, trgovec iz Ljutomerja; Eranc Jaušovec, posestnik v Veržeju; Josip Mursa, posestnik na Krapju; Franc Skacedonik, veleposestnik in veletržec v Spodnji Gortini; Josip Koležnik, lesotrezec in gostilničar na Remšniku. — Nadomestni porotniki: Vit Murko, trgovec; Hans Sachs, zasebni uračnik; Josip Schamesberger, trgovec s sirom; Gustav Scherbaum, zasebničar; Janez Scherfler, gostilničar; Jurij Stern, hišni posestnik;

Kristijan Troger, trgovec; Franc Zokaly, gostilničar in Janez Cvilač, gostilničar, vsi iz Maribora.

* **Pesnica.** Tukajšnji gostilničar ob cesti v Maribor, Stanecker, po domače Kauc, govorji s svojimi otročiči samo nemško, češ, slovensko se bodo že še potem naučili. To je tem bolj žalostno, ker je sin slovenskih staršev, sam govorji ubogo nemščino in večino denarja dobi od Slovencev. „Štajerca“ ima Stanecker tudi v svoji gostilni.

* **Sv. Marijeta** ob Pesnici. Kakor odpada v pozni jeseni raz drevje orumeni list za listom, da ostane končno le golo vejevje, tako izginjajo počasi že redki junaki, ki so nekdaj pod slavnim očetom Radecijem, pod praporom ponosnega dvooglavega orla, tako uspešno branili in ščitili Avstrijo, posebno tam doli na jugu, proti mnogovrstnim sovražnikom. Zopet je bil eden izmed teh mož dne 11. novembra na pokopališču pri Sv. Marijeti položen k poslednjemu, zaželenemu počitku. Bil je to 92letni starček Franc Purgaj, prevžitkar in bivši posestnik v Roperčah; rojen je bil v tukajšnji župniji dne 23. januarja 1820. Kot 20letni mladenič je moral že obleciti cesarsko sukno leta 1840. Služil je kot grenadir pri 47. pešpolku 8 let; po dokončani službi ustanovil si je mirni dom ter se oženil. A to je trajalo le malo časa, kajti tam doli na jugu je zadišalo po smodniku in po krvi, in prišel je nenadoma „z graščine listek bel“, kateri je veleval, zapustiti zopet vse: dom, in „ženo poročeno“, kajti, „klical je cesar svoje sine“. Se-le po mnogih, srečno prestalih nevarnostih in krvavih plesih, ki so se tiste čase odigravali tam doli na jugu, vrnil se je čez dve in pol leta zopet domov k svoji ženi, s katero je nato mirno, v najlepši vzajemnosti, živel nad pol stoletja! Zapušča tri hčere, izmed katerih je ena gostilničarka v Gnasu, dve pa ste redovnici: Sestra Krescencija pri Šol. sestrah v Gradcu, sestra Lidvina pa je prednica č. Šol. sester v Ljubljani. Njegovi blagi duši večni mir, njegovemu imenu pa — slava!

* **Sv. Jakob** v Slov. gor. V ponedeljek, dne 13. t. m. je pri N. Maharu, posestniku v Šomartu, zjutraj med 8. in 9. uro začelo goreti. Najpoprej je zgorel novo dodelan živinski hlev, potem hiša in svinjski hlev, zgorelo je vse do tal, da nima sam in pa živina kaj jesti. Braniti niso mogli, ker ni bilo bližu vode. Zažgali so otroci. Stariši, pazite, da otroci ne dobjajo žveplenj. Siromak je zdaj na jesen z osmerimi otroci, ker nima ne strehe ne živeža.

* **Sv. Lenart** v Slov. gor. Nemška šola. Največ zaslug za nemško šolo ima dr. Zirngast. Mnogo denarja je nabral za-njo, a vendar mnogo premal, okoli 30.000 K še manjka. Ker pa so različni viri u-sahnili, je dr. Zirngast prvi, ki da nemški šoli slovo, dobro vedoč, da bo treba danes ali jutri seči globoko v žep. Prav ima, sedaj je že čas. Dr. Zirngast namreč ne pošilja svojega otroka v nemško šolo, ampak ga da doma poučevati po izkušenem učitelju. Ta šport ga stane mnogo denarja, a vendar ne toliko, kolikor bi moral plačati za nemško šolo. Kaj pa nekateri naši kmetov? Ali ne slišijo in ne vidijo nič? Se-le, ko bo treba šteti, bodo začudenji odprli usta ter stokali in preklinjali, a prepozno bo.

* **Sv. Trojica** v Slov. gor. Če odpre usta nemškutar, pa že zmerja „kranjske privandrance“. Kdo pa je privandrac v Slov. gor? Na Kranjskem stanujejo ravno tako Slovenci kakor pri nas. Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko je domovina Slovenev, skupna domovina enega naroda pod enim žezlom habsburškim. V Avstriji je nebroj Nemci iz nemške države. Ali jih imenujejo naši Nemci privandrance? In vendar so iz tuge domovine in iz tuge kraja. Če so na lenarški nemški šoli učitelji iz kraljevine Češke, ali jih zmerjajo Lenarčani s privandraci? In vendar je Češka malo bolj daleč od Štajerske, nego Kranjska. S kakšno pravico smejo torej zmerjati Kranjec s privandraci? Pri Št. Lenartu živi tudi nekaj Kranjev, ki so posilinenci. Ali ste že kdaj slišali, da so tudi tiste zmerjali s privandraci? Kaj še! Stokrat si lahko Kranjec, samo nemškutar mora biti. Ti ljudje torej nič ne sovražijo Kranjev, pač pa sovražijo Slovene. In ravno tako kakor kranjske Slovene, sovražijo tudi tiste domačine, ki se zaveda, da so sloveni. Le poglejte, kako preganjajo učitelje-domačine! Pa s tem, da preklinjajo Kranje, mečejo ljudstvu pesek v oči, da ne uvidi, za kaj se pravzaprav gre, in da je nahujskajo proti poštenjakom, ki so nemštvu nevarni. Privandrac je Oger, ki si je moral domovinsko pravico iskat v Avstriji, zdaj pa hoče imeti veliko besedo. Privandraci so skoraj vsi Trojčani, ker jih je preklicano malo, ki bi bili že več rodotu doživeli. Večjo pravico pa ima pri Sv. Trojici Slovenec, pa če bi bil prišel iz Amerike, nego jo ima domačin, ki je narodni odpadnik, na svojem narodu, ki ga hoče za par srebrnikov prodati Südmarki in Sulferajnu. Sramota našim odpadnikom, in čast zavednim Slovencem, domačim in kranjskim!

* **Sv. Trojica** v Slov. gor. Če „Štajerc“ koga oblača, je ta gotovo pošten človek. Vsi smo ponosni in si štejemo v čast, da ta „gostna krota“ ni zadovoljna z nami. Zato nam niti na misel ne pride, da bi se prerekali z njo. Ampak kdo se ne bo s krohotom zasmehal, ko zasliši, da bi moral biti trojški zdravnik g. dr. Krajcer Golobu hvaležen, da je sploh lahko pri Sv. Trojici? Ko se je naselil ta gospod med nami, so švigli telegrami na vse kraje, ali bi ne iztaknili kje kakega nemškega zdravnika, ki bi hotel priti k Sv. Trojici. Dr. Krajcer je moral čakati tri mesece na stanovanje, ker so gočoti ljudje ves čas upali, da se oglasi od kod kak nemški zdravnik. Seveda so se izgovarjali, da dr. Zirngast stanovanja ne izprazni. No, Zirngast in Golob sta si bila takrat

prav gorka, in nihče ni verjel, da bi stanovanje ne bilo izpraznjeno, ko bi Golob le hotel. Pa seveda: „Einen binischen Arzt brauchen wir net in Dreifaltigkeit“; zato so dr. Krajgerja tako dolgo vodili za nos, ker so upali, da se bo naveličal in zopet odšel. Pa ljudstvo je bilo zanj in ga je vzdržalo. Kaj bo naš kmet z nemškim zdravnikom, če se še pogovoriti ne more ž njim v svoji bolezni? Šele potem so nasprotniki ugrinili v kislo jabolko, ko so videli, da je vse zaman. Računilo se je pa stanovanje dosti više, kot dr. Zirngastu. In še potem ni bilo miru. Kolikokrat so se vozili gospodje v Gradec in bogve kam še, da bi dobili kakega nemškega zdravnika za Sv. Trojico. Ždaj pa naj bi bil za vse to dr. Krajger še hvaležen?! Ne bodite tako nespametno smešni! Ko bi šlo po volji trojčkih posilinencov, bi splohi ne bilo pri Sv. Trojici zdravnika. Z vsakim so se še kregali, pa naj je bil Poljak ali Slovenec, Čeh ali Nemec.

m Hoče-Smiklavž. Umrl je dne 14. novembra nagle smrti g. učitelj Martin Gobec. Naj v miru počiva!

m Hoče. V Pohorju že dalje časa boleha g. Janez Visočnik, po domače Anc. Mi želimo vrlemu možu skorajšnjega čvrstega zdravja.

m Hoče. Na Bohovi je neznani lopov vdrl počti v gostilno Grašič ter odnesel nekaj reči. V kuhinji je pustil svoj sled — dolg nož. Bog nas varuj takih obiskovalcev!

m Hoče. Večkratni dezerter Leopold Keršič, je bil dne 7. m. ob ½8. uri zvečer od tukajnjega orožnika g. Novačana prijet. Pred tremi leti je bil isti od g. Jožeta Rojko, sedanjega stražmojstra v Kapodistriji, vjet, ne pa, kakor se po nemških listih hvali, da ga je vjet sedanji hočki stražmojster g. Ferd. Mülleret.

m Fram. V nedeljo ob 9. uri zvečer se je vlegel k večnemu počitku 80letni starček, mnogozaslužni framski župan Franc Gert, odlikovanec z zlatim križcem, mož stare korenine, odločen Slovenec, skrajno previden in vzoren gospodar, eden najbogatejših Slovencev v okraju, O pogrebu še poročamo. Iskreno sožalje žaljuči soprogi.

m Fram. † Janez Gert. V nedeljo, dne 12. novembra ob ¾8. uri zvečer je zatusnil za vedno svoje trudne oči naš župan, odlični rodoljub in naš zvest pristaš, g. Janez Gert. Rajni je bil star 80 let, vendar se je še čutil, ko je bil zdrav, vnetega Slovenca, ki se ni ustrašil nobene poti, nobene žrtve, če se je šlo za versko ali narodno stvar. Ko so pri zadnjih volitvah v mariborski okrajni zastop nekateri mlajši ljudje naravnost izdali slovensko kmečko zastavo in se pridružili nemškutarsko-meščanski stranki, stal je naš oče Gert neomahljivo na slovenski strani. Da-siravno bolehay, vendar je prišel, opira se na svoje prijatelje. In kako vzhledno je rajni Janez vodil svojo občino! Bil je starosta slovenskih županov mariborskoga okraja, celo svitli cesar so odlikovali Gerta z zlatim zaslужnim križcem. Rajni je nosil razna častna mesta. Ne samo v Framu, ampak daleč na okrog ga je vse ljubilo in spoštovalo. In tega mora sedaj ni več med nami. V torek, dne 14. t. m. popoldne smo ga spremili k večnemu počitku. Takega pogreba Fram še ni videl. Ko se je slavilo ob gomili zasluge in čednosti rajnega, ni ostalo nobeno oko solzno. Res, umrl je mož! Da bi še rođila Slovenija več takih vrlih sinov! Ti pa, prijatelj dragi, po duhu in stanu brat, v miru počivaj!

m Gorica pri Račjem. V četrtek, dne 9. t. m. je v Gorici pri posestniku g. A. Čelofiga nenadoma izbruhen ogenj, ki je vsled močnega vetra v trenotku upepel šest gospodarskih poslopij. Požarnim brambam iz okolice, ki so hitele na pomoč, izrekamo to pot najtoplejšo zahvalo, posebno pa se „zahvaljujemo“ podovski požarni brambi.

Vaščan.

m Slov. Bistrica. Naše začuđenje ni bilo malo, ko smo te dni zopet čitali po raznih slovenskih časnikih, o neverjetnih razmerah na slovenski šoli v Slovenski Bistrici. Ne vemo, kaj bi rekli k tem razmeram. Vprašam samo dotedna šolska vodstva, gosp. Dreflaka in vse šolske oblasti, kje na svetu bi kak narod trpel in drago plačeval take šole, kakor so pri nas! Naj bi n. pr. poskusil nadučitelj nemške šole v Konjicah, ki je mimogrede povedano, doma v sredi Slovenskih goric ter sin trdih slovenskih starišev, pravimo, naj bi poskusil ta kazati svoje nasprotstvo do Nemcev, naj bi bil očitni član slovenskih bojnih društev, naj bi odganjal otroke — četudi samo slovenskih starišev — proč od nemške šole ter jih tiral v slovenske itd., no, mi bi radi videli, kak krik bi zagnali vši Nemci in nemčurji, kaka vojska bi se vnela povsed zoper njega, in prepričani smo, da bi se ga hitro odpravilo s pozorišča. Toda to, kar bi nikjer drugod ne trpeli in bi bilo povsod v 20. stoletju nemogoče, to je pri nas „dobro“, je morda celo hvalevredno delo, v duhu šolskih postav (!?) in želje starišev! Gospod Kolednik (sedaj zavoljo lepšega Kollednigga), je očiten ud Südmarke, bojnega društva, ki hoče Slovence ponemčiti in poluteraniti, dopisuje v protestantovsko „Marburgerco“ ter uči slovenske šolarje, ljubiti „mogočno“ in „slavno“ mater Germanijo, je ud bojnih nemških učiteljskih društev itd. itd. Gospodična Cuntara pa je v svoji nemški vnetosti baje ravno te dni zopet kar hotela odpraviti neko učeneko slovenskih starišev, češ, naj gre na nemško šolo, ker je ona „ne more rabiti“, in sicer zato ne, ker zna dekle premalo nemški. Tej učiteljici se gre torej zopet le za to, da zna otrok nemški, drugo je vse postranska stvar. Najpridnejši in najbolj nadarjeni otrok ne pride naprej, če ne zna nemški. To je vnebovpiča krivica za slovenskega otroka na slovenski šoli. Torej kje se naj slovenski otrok kaj nauči, po-

veje nam vendar, Vi velecenjena gdč. učiteljica! V nemško šolo jih ne moremo posiljati, ker so tam učitelji Nemci, in otroci ne morejo razumeti učitelja, ter se vsled tega tudi nič ne naučiti. V „slovenski“ šoli pa jih v svoji nemški vnetosti Vi ne pustite niti v višje razrede, ako ne znajo dovolj nemški, ker jih baje Vi v teh razredih „rabiti ne morete!“ To presega vse meje potrežljivosti in skrajni čas je, da poiščemo tudi mi pomoč zoper take razmere.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Solarska kuhinja. S laski kuhinji slov. šole pri Sv. Lenartu so darovali nastopni p. n. dobrtniki: Družba sv. Cirila in Metoda 150 K., okrajska hranilnica 60 K., „Straža“ v Ljubljani 50 K., Posojilnica v Št. Lenartu 50 K., Neimenovana 40 K., č. g. Janžekovič, župnik 20 K., učiteljstvo pri Sv. Lenartu 12 K., gg. dr. J. Kronvogel, dr. M. Goršek, dr. F. Tipič, c. kr. notar Stupica, dr. O. Ilaunig, dr. Lešnik, A. Žemljč, trgovec, po 10 K.; odv. kandidat Fr. Lovrec, not. kandidat A. Krajher, A. Arnuš, gostilničar, Fr. Arnuš, kmet, neimenovana, po 5 K.; Vl. Fabiani, c. kr. poštar, 4 K.; č. g. Slana, kaplan, c. dr. uradnik M. Polič, Fr. Kramberger, knjigovodja, po 3 K.; č. g. T. Paulič, kaplan, D. Klenovšek, Fr. Gole, posestnik, po 2 K.; Fort. Stanovšek, c. kr. sod. pom. uradnik, M. Živko, posestnik v Lormanju, J. Damš, posestnik v Šetarjevi, A. Tomažič, M. Tomažič, posestniki v Zamarkovi po 1 K. — Zivila so darovali sledenči gospodje posestniki ozir. posestnici: Jožef Polič, Marija Živko, A. Gorjup, J. Rop, M. Kurnik, J. Koser, Ana Štamper, L. Mlinarič, A. Jančič, J. Ploj, vsi iz Lormana; K. Skof, J. Zorko, Fr. Arnuš iz Šetarjeve; J. Marhold, Marija Partlič, Marija Kramar, V. Mlakar, Jožef Knezar iz Zamarkove in Partnja. Bog plati. Ako primerjamo ta izkaz darov z onimi prejšnjih let, vidimo, da število dobrtnikov šol. kuhinje od leta do leta pojema. Mnogi imoviti posestniki so odrekli svojo pomoc. Mladina Vas prosi.

m Hoče. Mladenska zveza priredila v nedeljo dne 19. novembra po večernicah poučno zborovanje s petjem, deklamacijami in poučnimi govorji. Tudi novi udje se bojo sprejemali. Fantje porabite tudi prosti čas, da bo prav in ga darujete pouku, izobrazbi in pošteni zabavi. Ne bo Vam žal. Pridite v obilnem številu! Po zborovanju je odborova seja. Torej na svidenje.

m Slišnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 19. listopada po večernicah priredila naše „Bralno in izobraževalno društvo“ v Mladenska Zveza v stari šoli igri: „Tri sestre“ in „Zdaj gre sem, zdaj pa tje“. Naši igralci so porok, da se bodo igre izbrano obnesle, zato vabimo vse zavedne domačine in sosede iz Framu in drugod, da nas v nedeljo po večernicah z prav mnogoštevilno udeležbo počastite, ne bo vam žal malega truda in malenkostne vstopnine, ki znaša za sedeže 50 vinarjev stožišče pa 30 vinarjev. Torej komu je za pošteno in dobro zabavo naj se potrudi v nedeljo v našo sredino. Odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Predržnost naših narodnih nasprotnikov presega že vse meje dostojnosti. Naše ljudstvo bi radi očrnili pred svetom, kot da bi bili mi res sami dijaki. V graških listih čitamo te dni dopis, da je nekdo ob okrajni cesti Borovec-Turnišče-Št. Vid uničil 42 mladih sadnih dreves. Nemški listi pišejo, da so Slovenci iz sovraštva do Nemcev to napravili in s tem hujška proti nam. Kako, da smejo nemško-nacionalni listi tako hujšati proti nam. Če slovenski listi le kolikaj bolj ostro pišejo, že jih začrta rudeči svinčnik državnega pravdnika. Povejmo nasprotnikom, da se ne smo blatiti.

p Sv. Marko. Krivica se mu je zgodila. Na Martinovo nedeljo so zgodaj zjutraj prijeli orožniki znanega Ožbalda Strafela in ga zmotili v spanju. Govoto so mu tudi uničili načrt, ki ga je imel pripravljenega za Martinovo nedeljo.

p Sv. Andraž v Slov. gor. Umor mizarja Hojsa se ni zgodil v gostilni g. Rola, ampak 100 korakov od gostilne, na cesti. Morilec Farkaš ni imel s Hojsom nobenega prepira v gostilni, ker je umorjen, vračajoč se z vrha, še le proti večeru prišel v gostilno, ko že Farkaša ni bilo več tamkaj.

p Cirkovce. Pokrovitelj koroške deželne obrtnice razstave, nadvojvoda Karl Franc Jožef, je sprejel od najemnika Gratzhoferjeve klobučarije v Velikovcu, od gosp. Alojzija Medveda, lovski klobuk, ki je bil na razstavi nadvojvodni zelo všeč. Zaradi tega je dobil gosp. Medved naslov komornega založnika, G. Medved je rojak iz Cirkovce pri Pragarskem v ptujskem okraju, kjer še gospodarijo na njegovem domu njegovi starši.

p Sv. Janž na Dravskem polju. Dne 19. novembra pridejo preč. g. Adam Grušovnik k Sv. Janžu in bodo blagoslovili sv. križ za procesije in Marijini družbi krasno zastavo, katero so napravile in zelo lepo izdelale č. sestre karmeličanke iz Maribora. Bog daj ugodno vreme in naša Marijina družba bo imela zopet veličasten praznik in veselo cerkveno slovensost.

p Trgovišče pri Veliki Nedelji. V petek, dne 11. t. m. je bil v graški bolnišnici usmiljenih bratov podvržen težki telesni operaciji vsled otekanja vratu, Ivan Majcen, mladenič iz Trgovišča. Vsled težke operacije se bolniku zelo počasi obrača na bolje.

p Hrdin pri Ptaju. Podružnica „Slov. Straže“ v Hajdini bodo dne 26. t. m. po večernicah svoj občni zbor. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

p Sv. Lovrenc na Dr. polju. V Nedeljo dne 19. t. m. ima Mladenska zveza prvi poučni shod po večernicah v društveni dvorani. Na dnevnem redu so deklamacije in govorji. Vsi mladeniči in očetje se vabijo k polnoštevili udeležbi.

Odbor.

1 Ljutomer. V nedeljo, dne 12. t. m. se je blagoslovila v Slamnjaku krasna podoba žalostne Matere božje, ki dela občini čast. Boditi torej na tem mestu izrečena najstrenjeza zahvala vsem blagim darovalcem, posebno pa še očetu M. Lipovecu za ves trud, ki ga je imel z oskrbovanjem tega lepega spomenika. Pri sestanku v njegovi gostoljubni hiši se je nabralo tudi za prepotrebno Dijaško kuhinjo v Mariboru 9 K 50 vin. Bog plačaj vsem!

I Vučja vas na Murskem polju. Zborovanji Km. podružnice v Vučji vasi v nedeljo, dne 12. novembra, sta bili pri Sv. Križu in doma precej dobro obiskani. Zborovanja popoldne se je udeležilo lepo število gospodinj, kar je hvalevredno. Vičanski Škerlec je podajal navzočim koristne nauke. Povdarjal je potrebo čitanja kmetijsko-strokovnih knjig in listov ter važnost obiskovanja gospodarskih shodov. Potem je prešel na izboljšanje starih malovrednih in napravo novih travnikov, pri čemur je treba v prvi vrsti dovolj gnojil. Med gnojili zavzema prvo mesto seveda hlevski gnoj, a kjer ga nedostaja, treba je seči kmetovalcu seveda po umetnih gnojilih, ki se pa tudi izplačajo, ako so pravilno zmešana in ob pravem času potrošena. Poskuse pa naj začne delati vsak v malom! Nato je priporočal na podlagi lastne izkušnje kmetovalcem brzoparilnik družbe „Alfa Separator“ na Dunaju, ki se žnjim prihrani do 70% drv, kar se mora pri današnji draginji upoštevati.

I Mala Nedelja. Dne 5. listopada t. l. je priredil Škerlec iz Vičanec gospodarsko predavanje. Ob lepi udeležbi okoli 70 kmetovalcev, je razpravljal o žalostnem kmečkem položaju in o sredstvih, s katerimi bi se dal isti izboljšati. Govoril je nadalje o sadjereji in pri tem opozarjal na prazne prostore v naših gospodarstvih, kjer bi prav dobro uspevalo sadno drevje. Omenjal je slabov ravnjanje z gnojem po naših krajinah in priporočal napravo dobro urejenih gnojišč in gnojničnih jam. Končno je opisal prednosti brzoparilnika „Alfa“. Zborovanje je trajalo 2 uri.

I Podporno društvo Franc-Jožefove šole v Ljutomeru ima v nedeljo 26. novembra svoj redni občni zbor po večernicah ob 3. uri v šoli. Pridite vsi udje in prijetljivi uboge šolske mladine.

I Ljutomer. V nedeljo, dne 19. nov. priredi Bralno društvo v gostilni g. Sevra tombolo. Začetek točno ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

I Športni odbor Ščavnici. V nedeljo, dne 19. t. m. priredi kmet podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici po rani maši v šoli kmet, zborovanje. Predaval bode Vičanski Škerlec o umnem kmetijstvu. Vabi se k prav obilni udeležbi. — Tečaj za kmet, knjigovodstvo priredi podružnica v času od 9. do 15. decembra. Zglasiti se je do 23. novembra. Tečaj, ki je bil namenjen za poleti se vrši sedaj in želeti je prav povoljne udeležbe.

Slovenjgraški okraj.

s Slovenji Gradec. Südmarkovi so postali tudi pri nas živi. Dne 9. t. m. so imeli „Pri pošti“ tako zvano Schillerjevo slavnost. Mi te ceremonije gotovo ne bi omenjali, ko ne bi opazili nekaj čudnega, a pri spodnještajerskem posilinemštvu povsem navažnega. Glavno besedo so imeli pri tej slavnosti ljudje s slovenskimi imeni, kakor Dobaj, Baloh itd. Pravi in pametni Nemci se Südmarkinih prireditev navadno izogibajo, le posilinemci tvorijo glavno Südmarkino četo. Slovenci Savinjske in Šaleške doline ter slovenjgraške občine, stopite na plan. Ne pripustimo, da bi se začela Südmarka širiti tudi po naših krajinah!

s Smartno pri Slov. Gradcu. Letos se je začela tu znotraj prenavljati iarna cerkev. Ta teden pride iz Maribora od podobarja g. J. Sojča nov tabernakelj, kateri bo bojda zelo lepo. Prednji del cerkve je že tudi poslikan. Slikal je akademični slikar Fr. Fras iz Slivine pri Mariboru. Prav dobro je naredil in se vsakemu zelo dopade ter se sponza iz slik, da se je slikar zelo potrudil. On je tudi naš mož, Slovenec. Zato mu želimo, da bi našel posebno v naši domovini mnogo podpore.

s Šoštanj. Griža, ki je međi otroci tukajšnje občine zahtevala več žrtev, je vendar ponehala. Lep pri eni hiši se še trdovratno drži. Šolski poučki je rabi precej zaostal.

s Marenberg. Dobili smo novega učitelja na tukajšnji šoli, pa ne vemo, kako bodo ljudje kaj zadovoljni ž njim, ker hodi javno z nemškim znakom na svojih prsih po trgu. Pa tudi v šoli hoče pokazati slovenskim otrokom, da je Nemec in da jim ni treba misliti, da bi katero besedo slovenski slišali iz njegovih ust. Med vajencji je bilo veliko razburjenje, ko je v nedeljo gospod učitelj z nemškim znakom prikorakal v šolo, čeravno so v tem razredu skorodno sami slovenski vajenci, in ki se že vsi zavedajo svoje narodnosti. Če hočete, gosp. učitelj, tako kazati svojo nemštvu, kazite jo zunaj, pa ne v šoli in javnih prostorih in ne dražite s tem naših slovenskih otrok in vajencov; mi smo tudi avstrijski državljanji in imamo ravno tiste pravice ter postave kakor vi. Če to ne bo pomagalo, potem se bomo pa na drugo stran obrnili, kar bo pa gotovo pomagalo.

s Šoštanj. Kdo pride 19. nov. v Šoštanj? Marljivi šoštanjski diletante prirede v nedel

žrtvovalnemu občinstvu. Shod je otvoril in spretno vodil društveni predsednik, župan okoliški, Ign. Potnik. Njegove prisrčne, vedno jedernate besede, najdejo v poslušalcih vsikdar prijeten odmev. Evo par njegovih misli! Otvarjam I. redni občni zbor mlaude organizacije naše Slov. Straže. Prvokrat torej vas pozdravljam prisrčno vse zborovalce, posebno pa ude Slov. Straže. Zahvalim se vam, da ste prišli v tako obilem številu, in pa da ste pri ustanovitvi tega društva pri izvoliti predsednika izkazali meni, dasi odsotnemu, to zaupanje. Hotel sem odkloniti to častno mesto in je prepustiti mlajšemu. Ko pa sem slišal, da je že kar prvi dan pristopilo toliko udov, mladih in starih, pa sem dejal: „Torej pa še ti star Slovan pojdi enkrat na dan!“ Zato pozdravljam prisrčno mlaudo organizacijo, kršč. Slov. Straže, ter ji kličem iz srca: Rasti, procvitaj in množi se Slov. Straž! Saj je pa tudi čast, ponos, pa tudi dolžnost vsakega, biti na straži, varovati naše svetinje, biti branitelj rodne nam zemlje in prelepe naše slovenske domovine! — Nato povzame besedo tajnik I. društvenega leta ter po običajnih uvodnih besedah prebere zapisnik ustanovnega shoda in poča uspeh zaključenega. Potem na podlagi pravil in okrožnic osrednje Straže oriše v glavnih potezah razloge, smoter, sredstva, uspehe in veliko važnost obrambnega dela v okvirju Slov. Straže. Dokaz vsestranskega zanimanja vrlega občinstva je podala podružnična blagajnica mlaedenka Jula Kumrova, ki je izkazala 168 K 70 vin. dohodkov, od katerih se je poslalo 167 kron centrali. Dekliška zveza je prirejala tudi posebne zbirke, ki niso v tem izkazu, ter razprodajala narodni kolek. — Pri volitvi odbora so se potrdili prejšnji, tajništvo so prevzele mlajše roke, za blagajnico se izvolilo več namestnikov in pomočnic. Pristopilo je še nekaj novih članov, in shod, ki je pokazal, da je Straže v Konjicah lepa organizacija, je hitel k sklepnu. Predsednik Potnik izjavlja: Današnje zborovanje je znak medsebojne ljubezni in prijaznosti. Želim več takih shodov. Hvala, da ste prišli, hvala, da ste vstrajali. Vabim vas, da radi pridete v našo sredo, da tako navdušujemo drug drugega za nadaljnji boj zoper naše sovražnike. Pristopajte v obilnem številu, kajti več ko nas bo, manj si bo upal sovražnik na nas. Pristopajte torej in ostanite zvesti, v zvezem boju za naše pravice je zmaga naša. Z vzklikom na Njih Svetost, Njega Veličanstvo in Njih Prevzetenost so se zborovalci razšli. Posebno pozornost pri zborovanju je vzbujal nov dekliški pevski zbor pod vodstvom novega pevovodje Ludovika Potočnik. Zapeli so himno „Slovenski Straži“ in več priljubljenih narodnih popevk. Hvala jim najiskrenje!

k Stranice. Na Pojajni so pri premogokopu postavili čez okrajno cesto visok most, čez katerega bodo vozili in odsipavali v jamah izkopani gramoz in kamenje. — Rudarji iz teh jam pa so, kakor smo slišali v nedeljo oznaniti v cerkvi, nabrali 36 K za olesavo oltarja sv. Barbare. Prav tako; naj bi jih Bog po prizorišči sv. Barbare obdaroval jamskih nesreč, saj se je letos avgusta meseca ponesrečil, se zadušil v jamah mlad, 18letni kovački pomočnik Janez Urban, doma iz Št. Ruperta na Kranjskem.

k Konjice. V nedeljo 19. t. m. po stanovskem nauku za žene se vrši v kapeljanji pri zadostni udeležbi pripravljali shod za ženski odsek Bralnega društva. Glavni namen odseka je: vesna otroška vzgoja in varstvo mladine, sodelovanje žen pri izobraževalnem delu. Sredstvo: razširjanje „Bogoljuba“ med gospodinjami, „Gospodarja“ med gospodarji, „Našega Doma“ med mladino. V ugodenem slučaju bi se lahko izvolil odbor. Prosimo agitacije dobromislečih.

Celjski okraj.

c Celje. Umrl je v nedeljo, dne 12. novembra, g. Jožef Jezernik, na Poluh pri Celju. Rajni je bil lastnik slovite gostilne „Pri grenadirju“. Star je bil 76 let. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi pretečeni terek. Gospod Jezernik je bil tast dr. Vek. Kukovca. Pokojniku svelila večna lu!

c Celje. Med tem, ko se je čebelarstvo v drugih deželah že lepo razvijalo in donašalo čebelarjem dotičnih dežel več milijonov krov dohodkov, je isto v našem Spodnjem Štajerju skoraj popolnoma spalo. Tako je lepa množina žlahtnega medu, katerega je narava nudila večkrat v bogati meri, zopet usahnila, ker ni bilo čebel, da bi ga izčrpale človeku v korist. Med tem pa se je dovala manj vreden med iz drugih krajov, posebno iz Ogrske, in pri nas dragovo prodajal. — Bilo je pred 10. leti, ko so za stvar vneti možje mislili na to, kako bi se čebelarstvo v naši mili domovini na novi podlagi povzdignilo. Sad nihovega posvetovanja je bilo naše sedanje osrednje čebelarsko društvo. Po 10letni dobi se društvo lahko z zadovoljstvom ozira na svoje doseđanje delovanja. Podružnice so se pomnožile, število udov je rastlo in danes razpolaga društvo z lepim številom okoli 800 članov, med katerimi je že več dobro izvezbanih čebelarjev. Čebelarstvu je torej dana nova smer in isto postavljeno na trdno, moderno podlogo. Da bode društvo svojo 10letnico častno in slovesno obhajalo, sklenilo je prirediti v letu 1912 čebelarsko razstavo v celjski okolini. O tej razstavi bomo še poročali.

c Okolica Celje. (Občinske volitve.) Na dobro obiskanem zaupnem shodu v nedeljo, dne 12. t. m. se je postavilo skupne slovenske kandidate za vse tri razrede. Vršila so se preje dolgorajna pogajanja. Kandidati so bili soglasno ob velikem navdušenju postavljeni in sicer: za III. razred: gospodje Radej, Glinšek mlajši, dr. Božič, Češko, Trupej, Fr. Sribar, Fazarinc, Koštomaj, dr. Sernek, Sušnik; namestniki: Klinar, Kvas, Hribenik, Zavrnšek, Videmšek; za II. razred gospodje:

Gologranc, A. Mirnik, Janez Sernek, Kumer, Vinko Kukovec, dr. Benkovič, Grah, Teran, Confidenti, in Omladič; namestniki: Levstik, Bobnič, Pušnik, Pilich, prof. Kosi; za I. razred gospodje: Ogradi, Majdič, Plevčak, Strašek, Skrabar, Knez, Belak, Ceček, Cater, dr. Josip Sernek; namestniki: Golavšek, Rebon, Drobne, dr. Kukovec, Mirnik. — Hud boj se bo vršil v II. razredu, kjer računajo Nemci na nesložnost Slovencev; v I. razredu je precej umetno napravljenih nemških volilcev. Slovenci z gotovostjo računajo na zmago v II. in zlasti v III. razredu, ako slovenski volilci store svojo dolžnost; razpoloženje med volilci je dobro. Tudi v I. razredu se Slovenci volitve z vso resnobo poprimejo. Občinske volitve se vrše 27. in 28. t. m. Prihodnjih 14 dni naj bo za vse Slovence geslo: Proč z nemškutarsko-protestantovsko celjsko strankó! Dr. Ambrožič naj v Celju napravi red; za okolico bomo že sami skrbeli. — Naš državni poslaneč gosp. dr. Benkovič je v celem dosedanjem volilnem postopanju krepko sodeloval in zagovarjal skupno postopanje Slovencev, ki je bilo izprava v nevarnosti.

c St. Jurij ob juž. žel. Šentjurskega župana gosp. Pisanca, obče spoštovanega moža, so slivniški liberalci hoteli na vsak način spraviti v zapor in ob županstvo. Natvezili so mu vse mogoče pregrehe. Toda poštenost je zmagala, in gosp. župan Pisanc je bil od okrajne sodnije v Šmarju oproščen. Njegovemu zagovorniku dr. Benkoviču se je posrečilo dokazati, da so vsa očitanja le plod politične hujskarije in brez vsake podlage.

c Dramlje. Živahno je postal po zadnjih državnozborskih volitvah pri nas. Probujeno ljudstvo si želi shod za shodom. Tudi pretečeno nedeljo, dne 12. t. m., smo se zbrali Dramljeni na zborovanje, na katerem smo si ustanovili krajevni odbor Kmečke zvezze. Za predsednika temu odboru smo enoglasno izvolili gosp. Blaža Jeseneka, in kot odborniki mu bodo pomagali sami zavedni vrli možje. Ob tej priliki sta došla med nas tudi poslanca dr. Korosec in Pišek. Oba sta nam razložila, kako delujejo naši poslanci za volilce na Dunaju in v Gradcu. Opisala sta nam tudi dogodke zadnjega časa, posebno glede hujskanja nasprotnikov proti kmečkemu ljudstvu. Poslanca sta obljubila, da se hočeta v družbi svojih tovarišev tudi v bodoče čvrsto boriti za svoje volilce. Zadovoljni nad lepo uspelim shodom smo se razšli v nadi, da nas poslanci še večkrat obiščejo.

c Jurgett pri Celju. Milo so zapeli dne 12. t. m. zvonovi pri Sv. Martinu in Rožni dolini in naznali, da nas je zapustil mož, ki ga je vse ljubilo. Umril je nesrečne nagle smrti tesar Matija Lebič v najlepši moški dobi v 39. letu svoje starosti. Mož je bil priljubljen povsod, kamor je prišel. Kot pridnega delavca ga je vse spoštovalo. Bil je mož treznega značaja, ki je imel voljo, in sicer želesno voljo do dela. Kot izvrsten tesar je slovel daleč na okrog, da celo ni mogel zmagovati dela. Vsak, ki je stavil poslopje, si ga je žezel. Težko ga bo bole pogrešali gospodarji, še težje pa njegova žena, ki je s 7 nepreskrbljenimi otročiči res pomilovanja vredna, ker je v teku enega meseca izgubila 4 izmed svojih. Najprej ji je umrlo dvoje otrok, dne 2. t. m. jej je umrlo edini brat Vincenc Pečnik, in sedaj v dobrem tednu pa mož, ki je z delom svojih rok preživil druzino. Bog naj potolaži žalujočo ženo in otročiče. Tebi pa, dragi Matija, naj sveti večna lu!

c Grajska vas. V pondeljek zjutraj, dne 6. t. m. smo imeli v naši vasi že drug večji požar tekom zadnjih dveh mesecev. Pri prvem požaru je pogorelo 11, pri drugem dve poslopji. Trudu požarnih bramb se je največ zahvaliti, da ni danes cela naša vas kup pepela. Človek pa se vpraša, zakaj se požarne brambe vkljub delu, ki ga vršijo, še dandanes tako prezirajo? Splošno se opaža, da je pri požarnih brambah z malimi izjemami preveč nepotrebne politične nasprotstva. Želeti je, da nastopijo za naša dobrodelna društva boljši časi in s tem, da delujejo skupno naprej, potem bodo doseglia od ljudstva tisto zaupanje, ki ga zaslužijo.

c Mozirje. Zopet se je pokazalo naše Izobraževalno društvo, da še živi; kajti v nedeljo, dne 5. novembra je uprizorilo igro „Mlinar in njegova hči“. Igrali so, kakor zmiraj, svoje vloge dobro rešili. Občinstvo je prišlo od vseh strani Gornje in Spodnje Savinjske doline, zato se je celo prireditev nepričakovano dobro obnesla. Vsa čast in pohvala igralcem, ki so kljub slabim društvenim razmeram tako vstrajali pri prireditvi in šli svojo pot naprej. Pohvala naj tudi gre tamburašem in pevcem, ki so na dan igre kratkočasili občinstvo in dali vsej prireditvi večji sjaj.

c Lepa njiva pri Mozirju. Lep shod nam je preredila pretečeno nedeljo Kmečka zvezza na Lepi njivi. Poučili smo se na tem shodu politično, pa tudi gospodarsko. Udeležba je bila nad pričakovanje lepa. Shodu je predsedoval vrli naš župan gosp. Valentin Kos. Naš državni poslanec dr. Verstovšek nam je v svojem govoru razložil, kako postopajo Nemci na Štajerskem s Slovenci, povedal nam je, kako slabu gospodarijo nemški nacionalci z dejelnim denarjem. Natanko nas je gosp. poslanec seznanil tudi z delovanjem državnega zabora, posebno o draginjskem odseku. Spoznali smo zopet, da imamo res delavnega poslanca, ki se povsod odločno postavi za nas volilce. F. r. Že bot iz Maribora je govoril o Osrednjem zadrugari za vnovčevanje živine in drugih gospodarskih zadevah. O novi řodi, ki se misli staviti na Lepi njivi, so govorili gg. Breznik, Prapotnik in Žagar. K besedi se je oglašil tudi gosp. Cesar iz Mozirja.

Ko se je izrekla zahvala in zaupanje poslancu g. dr. Verstovšku in Kmečki zvezi, je zaključil predsednik dobro uspeli shod.

c Polzela. Pred okrajnim sodiščem v Celju se je končala dne 7. t. m. pravda g. P. Loparnik, učitelja na Polzeli, proti g. D. Cizel radi razdaljenja časti. Da se izogne odsodbi, je obtoženec g. D. Cizel preklical vse žalitve in jih obžaloval. Prevzel je tudi vse sodniške stroške, na kar mu je zasebni tožitelj velikodušno oprostil. — G. Loparnika je zastopal dr. Benkovič.

c Sv. Lenart nad Laškim. Ker moram vzeti metlo, da pomedem neresnico „Narodnega Lista“ iz St. Lenarta, bom danes pometal samo največje smeti, druge drugokrat. Torej začnimo: Glasovir so si kupili gosp. župnik pred 18. leti kot Šmarski kaplan, ne pa zdaj v St. Lenartu. Krasno poliščo so si kupili gospod za svoj denar, ne pa na „farmanske stroške“, ker so imeli pri ogromnem zidanju v St. Lenartu okoli 2.800 K škode. „Da je šla zadnja krava iz hleva“, je bilo morda kje drugje, ne pa v St. Lenartu. Zaradi farovža ni nihče ničesar prodal! Liberalni reveži itak nič nimajo, par kronic, katere smo pa drugi plačali, pri taki veliki reči ni imena vredno. Pa ker nam Šentlenarčanom tista zadnja krava ni znana, povejte nam vendar ime. „Da se še danes plačuje dolg v posojilnico, ki ni imel krave“, no, gospod dopisnik, te ste menda kar v „liberalni zbornici“ skovali! Pač pa imamo v St. Lenartu nekaj kozlov in koz, te pa kar „šenkamo“, samo če bi jih le kdo hotel. Pa kakor se sliši, se menda te kozle in kozli samo med seboj butajo.

c Ljubno. Dolgo neizpolnjene želje so se vendar uresničile. Srečno smo premagali vse zapreke, ki so nas oviralne, da že poprej nismo kaj priredili. Dobra volja in pa korajža premaga vse. Tudi mi smo sedaj pokazali, da nekaj vemo, če le hočemo. Gledališka igra dne 12. novembra se je v vsakem oziru imenito obnesla in prinesla prazni blagajni marsikatero svetlo kronicu. Igralci in igralci so nad vse pričakovanje imenito rešili svoje vloge. Ne bomo jih našteli imenoma, ker bi bil preolgov dopis, ako vse imenujemo; če bi pa samo nekatero imenovali, storili bi krivico tistim, katere bi izpustili, ker so bili vši na svojem mestu. Res, vsa čast jim. Bralno društvo je pa tudi pokazalo, da še živi, a za naprej hoče še večkrat pokazati, da ima res delavne ude.

c Luče. Prav pazljivo smo brali članke v „Sl. Gospodarju“ meseca avgusta in septembra, ki so nam prinašali vesti o podpori za nakup živine na Češkem, upajoči, da si vzbomo na ta način pomnožili svojo živinorejo, in si tako ubožnejši kmetje opomogli do boljših gospodarskih razmer. Sedaj pa zvemo, da je Km. družba v Gradcu celo zadevo tako zavlekla, da je vse naše upanje splaval po vodi. Žalibog, da Kmetijska družba v Gradcu tako slabu skrbi za spodnještajerskega kmeta. Hvala lepa vsem onim, ki so delovali za povzdigo dobre stvari, posebno pa „Sl. Gospodarju“, ki je celo zadevo tako dobro pojasnil. Kmetijski družbi v Gradcu pa v tej stvari ne moremo biti hvalne, ker se tako mlačno zavzema za nas. Gornještajerske živine pa nič ne želimo.

c Celje. Skočitveno predavanje bo v nedeljo dne 19. nov. 1911 v vrtni dvorani hotela „Pri Belem volu“. Predočilo se bo s skočitvenim aparatom, okoli 80 lepih slik, ki predstavljajo znameniti sti mesta Rima in nekaterih drugih laških mest. Vsak bo lahko gledal razne cerkve, papeževi palaco, spomenike, katakombe in druge zanimivosti. Vsaka slika se bo tudi razložila. Vstopina znaša za odrasle 20 vin. za otroke 10 vin.

c Petravče. V nedeljo dne 19. t. m. ob 3. uri popoldan igrajo petrovščinska dekleta „Večna mladost in večna lepota“ igrokaz v treh dejanjih. Pred igro primeren nagovor in nastop moškega in mešanega zabora. Med odmori igrajo tamburaši venček slovenskih pesmi. K obilni udeležbi zanimive zgodovinske igre vabi odbor.

c Sv. Jurij ob juž. žel. V nedeljo dne 19. t. m. priredi Slov. kmečka zveza v Katoliškem domu društven shod. Povabljeni so vsi njeni pristaši. Govorijo dr. Korošec, Pišek, Terglav in drugi.

c Braslavec. Na splošno željo tukajšnjega občinstva ponavljajo diletantje bralnega in pevskega društva v nedeljo dne 19. nov. ob 3. uri popoldne krasno narodno igro s petjem „Kriv prisnežnik“. D. mačni in sosedje prihajajo tudi takrat v obilnem številu. Ne bo vam žal.

c Braslavec. Zahvala. Nedavno smo spremili k zadnjemu počitku občine čislenga posestnika, ki je v svojem, če tudi bridkosti polem življenju storil marsikaj dobrega. Kako blagega značaja je bil rajni Franc Puncer, priča njegova poroka, v kateri se je spomnil tukajšnje revne šolske mladine, volivši jej 50 K. Naj mu Vsemogočni obilno plača njegovo dobro delo. Delžnost me veže, da ob teži priliki omenjam njegovo blago sestro spovsto. Marijo Puncer, ki je ob priliki smrtni svojega brata naklonila ubogim otrokom lep dar 50 K. Ta svota in omemnjeno volilo se bo pričivala glavnici za šolsko kuhinjo, obresti se bodo porabile, vsako leto za uboge otroke. Za ta veleudšni dar izreka podpisani v imenu otrok najprisrečejšo zahvalo in „Bog plati“. Šolsko vodstvo v Braslavčah, dne 11. okt. 1911. Lorber, nadučitelj.

Brežiški okraj.

b Brežice. Po noči dne 11. t. m. je v Arnovem selu pri Brežicah pogorelo gospodarsko poslopje M. Derniča. Požar je uničil tudi razne gospodarske reči in zalogo zrnja in živeža. K nesreči posestnik ni bil zavarovan. Škoda je občutna. Kako je ogenj nastal, še ni znašo.

b Smarje pri Sevnici. Naš vrli „šmarski pek“ se je vsedel na smolo. Izgubil je tožbo proti našemu vrlem

lo; gotovo si bodo za vselej dobro zapomnili, da se pred sodnijo, pa še celo pred c. kr. državnim pravnikom, ne da na noben način resnica prikriti. Podpisani sem menil v tej zadevi po časnih popolnoma molčati. Pa ker se je po nekem znanem možu, ki se je bil že prej omenjene šale udeležil, raztresla o izidu te pravde v javnosti neka neresnica, mi je to potisnilo pero v roke. Radi dotedne neresnice opozarjam dotednika, naj nikar ne govori o nekem nagovarjanju in o neki prošnji (?) pri tozadovni sklepni obravnavi! To je neresnica in se obenem v javnosti napacno tolmači izid tozadovne pravde. Sicer sem' primoran prihodnjič bolj jasno govoriti. — Jožef Pájek

b Verač. Mnogo smeha vzbujala dopisnik v „N. Listu“ iz Verač. „Slov. Gospodar“ je prav pošteno pokrtačil tvojo napredno zaspanost in lenuharijo, ki s svojim pohajkovanjem in prida ne storiš, ko delaš prepri med domačini, sovrašto med sosedi in Bog ve kaj še vse, kar ni sposobno vse razlagati. Same laži trosiš v „Nar. Listu“ o samih poštenih ljudeh, ki se pa za tvoje dopise le malo brigajo, ker te že tako nikdo več ne mara. V svojem zadnjem dopisu nam priporočaš nekaj božjih zapovedi; da, treba jih je vsakemu izpolnjevati, in ko bi se jih le tudi ti držal!

b Iz Sel pri Podčetrtek. Ob času trgovine sem si želel ogledati lepe virštanjske gorice. Ko sem se izprehal po tem lepem vinorodnem kraju, sem se pogovarjal z vinogradniki tu in tam o gospodarskih razmerah v sedanjem času.. Med zadovoljnimi obrazi, veselcih se bogate trgovine, je pa vendar neki človek, od ne ravno najboljše strani že znan stalec na okrog, na grd način napadel poštenega moža I. Žagerja, ki je hodil za gosp. župnika po vinski bernji. Napadal je tudi gosp. župnika, kakor splošno duhovščino. Vprašam te, kaj imaš od tega, da napadaš duhovnike po lažnjivih, ničvrstnih časnikih, in proti osebam, ki te še sploh poslušajo; pa saj izmed domačinov se ti že itak vsakdo rad umakne. Miruj torej! Izdaj raje tiste novice, ki jih imaš za znamke in papir, da dopisuješ „Nar. Listu“, za kostanj svojemu bratu, da mu ne bo treba hoditi k sosedu po njega.

Vestnik mlad. organizacije.

Celje. Osrednje vođstvo štajerske Podzveze Orlov ima v nedeljo, dne 19. t. m. svojo redno mesečno sejo v Celju „Pri belem volu“.

Teharje. V nedeljo, dne 19. novembra bo pri nas ustanovitev telovadnega društva Orel. Kot slavnostni govornik prihiti iz Maribora g. dr. Hohne. Na vsporedu je tudi igra: „Za križ in svobodo“. Vabimo vse, posebno sosednje odseke in mladeničke zvezze. Začetek točno po večernicah ob 3. uri popoldne.

Sv. Martin pri Vurbergu. Pri nas se je ustavila zadnjo nedeljo Dekliška zveza. G. dr. Holnje in se je v cerkvenem govoru oziral osobito na mladinske čestnosti ter je potem na ustanovnem zborovanju kako številno zbranim dekljam najprej označil pomen dekliške zveze ter jim je nato prav živo priporočal pridnost, značajnost in pogumnost. Njegov lep govor je imel velik uspeh, da se je dal kar 70 deklet vpisati v zvezo! Bog daj, da bi pa tudi trajno ostale pri njej!

Savinjsko okrožje v Petrovčah naznana sv. jim odbornicam, kar tudi vsem članicam D. Z. Savinjske doline, da se občni zbor ne more vršiti dne 19. nov. ter se preloži na bližnji čas. Pozivajo se odbornice, da pridno agitirajo za obilno udeležbo, ter si pripravijo gradivo in načrte za novi odbor. Kedaj se vrši občni zbor se pravčasno naznano.

Dekliška zveza v Ptiju priredi v nedeljo dne 19. novembra v min. sam. mesečni sestank zelo zanimivim sporedom: z govor, deklamacijami, posebno pa tudi z zanimivim gledališkim nastopom! Dekleta iz oklice, pridite v velikem številu.

Morilec gališkega ces. namestnika Sičinski pobegnil.

V noči od 9. na 10. novembra je pobegnil iz kaznilnice v Stanislavu dijak Miroslav Sičinski, ki je umoril namestnika Potockega, je bil potem obsojen na smrt, a ga je cesar pomilostil na 20letno ječo.

Vest o begu je vzbudila veliko razburjenje. Beg so opazili ob 4. uri zjutraj, ko so pazniki pregledali celice jetnikov. V celici Sičinskoga so našli njegovo jetniško obleko, o njem pa ni bilo nobenega sledu. Kaznilnica je obdana od 8 metrov visokega zidu, radi tega se izključuje, da bi bil Sičinski prelezal zid. Ni dvoma, da bi bil pobegnil s pomočjo paznikov, čeprav je moral iti skozi 8 vrat in mimo prav toliko čuvajev. Dognali so, da sta že lezana mreža na oknu in klučavnica vrat nedotaknjeni.

Sodi se, da je pobegnil Sičinski na Ogrsko, od koder se poda v Ameriko.

Cuvaj, ki je bil v službi, zatrjuje, da je opazoval celico, kakor vedno, skozi luknjico na vratih, ali da ni opazil nič nenavadnega. Sičinski je bil zaprt v celici še z nekim drugim kaznjencem, ki pa noče ničesar povedati o begu svojega tovariska. Rekel je, da je ponoči trdno spal in da ni čul ničesar, kar bi dalo slutiti o predstoječem begu Sičinskoga. Več oseb, ki bivajo v bližini kaznilnice, trdi, da so videle počni avtomobil, ki je iz kaznilnice z veliko naglico odpeljal po glavni cesti.

Večino čuvajev so zaprli, ker le edino s pomočjo teh je bilo mogoče Sičinskemu ubežati. Baje so Rusini za beg Sičinskoga zbrali že pred časom 100.000 kron. Sičinski je že lani hotel pobegniti. Za beg je rabil več časa, da je pregovoril in podkupil paznike. Glavna krivda se nanaša na paznika Nudo, ki je čeval glavna vrata.

Novejša poročila pravijo, da je morilec Sičinski ušel v Rumunijo, od koder je že namreč srečno po-

begnil v Ameriko. Sodišče strogo preiskuje vso zadevo. Pozaprti je radi bega Sičinskega že do 30 oseb, to so pazniki in sorodniki ter prijatelji Sičinskega.

Iz celega sveta.

Zemlja požrla vprežen voz. Pretečeni petek po poldne je peljal Franc Kobal iz Branice pri Vipavijo v vinograd. Tu zapazi, da se voz pogreza v zemljo. V par trenotnih pogreznih zemlja voz s konji vred. Na klic Kobalov se kmalu nabere polno ljudi na kraju nesreče, ki so s pomočjo konj dvignili nesrečne živali iz globocene.

Beg v mrtvaški rakvi. V nerčinski kaznilnici na Ruškem, kjer so zaprti večinoma politični kaznjenci, se je zgordil zelo tajinstven slučaj. Pred par dnevi so prišli proti večeru v to kaznilnico ter prinesli mrtvaško raket, ki je bila baje namenjena za to kaznilnico. Predstojnik kaznilnice, Maslov, ni hotel sprejeti raktev. Ko so mu pa pokazali povelje guvernerjevo, je sprejel Maslov raket ter jo dal prenesti v vežo. Drugi dan so pa zopet prišli omenjeni štirje možje ter pokazali guvernerjev ukaz, da se je zgodila napaka in da je raket namenjena za serentinsko kaznilnico. Maslov je bil vesel, da se je iznebil raktev. Ko je pa Maslov proti večeru nadziral ječe, je opazil, da je izginil eden izmed najnevarnejših prekuhov, Puchlskin. Puchlskin je eden izmed glavnih zarotnikov zoper carjevo rodbino. Brezvomno je pobegnil Puchlskin v rakvi. Obenem ž njim sta pa izginila tudi dva čuvaja, ki sta bila še le pred par dnevi sprejeta in ki sta bila najbrže tudi prekuhata.

Posebna oporoka. V Harkavu nedavno umrli zdravnik Sočava je vse svoje premoženje 300.000 rubljiev volil mestnemu svetu s tem naročilom, da naj ustanovi in vzdržuje zavetišče za tiste posle, ki so več nego 25 let služili pri enem in istem gospodarju.

Celo mesto se bo preselilo. Iz Kansasa poročajo, da nameravajo mesto Santa Fe prenesti na 10 kilometrov bolj proti jugu. Javna poslopja, kakor magistrat, opera, kinematografično gledališče, šole itd. so že na valarjih in pripravljeni za preselitev. Mesto bodo zaradi tega preselili, ker gre železnica 10 kilometrov južno od mesta.

Od dimnikarja do generala. Te dni je bil povisan v generala Gjorgie Mihaldžič. Ob tej priliki poročajo o njem hrvaški liisti: Bil je sin revnega srbskega duhovnika v Kovinu v Banatu in po poklicu dimnikarski pomočnik. Leta 1877. so ga vzeli v vojsko; v enem letu je postal korporal. Tedaj se je pričela okupacija Hercegovine pod poveljstvom generala barona Jovanoviča. Mihaldžičev bataljon se je nahajjal v Stolcu, ko so ga obkolili sovražniki; približal se je trenotek, ko je bilo treba ali umreti od lakote in žeje, ali se pa udati sovražniku. Tedaj se je iz lastnega nagiba ponudil narednik Gjorgie Mihaldžič, da se splazi preoblečen skozi sovražnikov tabor in doneše generalu Jovanoviču vest o obupnem stanju posadke v Stolcu. Z veliko smrtno nevarnostjo je Mihaldžič svoj načrt tudi sijajno izvršil in tako rešil svoj bataljon. Vladar ga je za ta čin odlikoval z zlatom svetinjo za hrabrost in mu podelil oficirsko čast. Da je bil slednje tudi vreden, priča najbolj dejstvo, da je stalno napredoval in postal sedaj — po 33 letih — general.

Koliko je Slovanov na svetu? Začetkom leta 1911 je bilo vseh Slovanov 159 milijonov 420.000. Ako se pa vzame povprečni prirastek prebivalstva med Slovanji vsako leto 2.500.000, potem znaša število Slovanov koncem tekočega leta 162.000.000. — Izmed 159 milijonov 420.000 Slovanov je Rusov 110.000.000, Poljsk 21.700.000, Srbov in Hrvatov 8.773.000, Čehov 7.500.000, Bolgarov 5.700.000, Slovakov 2.740.000, Slovencev 1.500.000, Kašubov 370.000 in Lužičkih Srbov 157.000. — Izmed Rusov živi 105.000.000 v Rusiji, 4.500.000 v Avstro-Ogrski, v ostali Evropi 70.000, v Ameriki 330.000 in v Aziji 100.000. — Poljakov živi v Rusiji 9.800.000, v Avstro-Ogrski 4.900.000, v Nemčiji 3.900.000 in v ostali Evropi 100.000. — Čehov je v Avstro-Ogrski 6.935.000, v Nemčiji 126.000, v Rusiji 65.000, v Ameriki 310.000 in v ostali Evropi 64.000. — Srbov in Hrvatov živi v Srbiji 2.800.000, v Črni gori 260.000, v Avstro-Ogrski 5.855.000, v Turčiji 550 tisoč, v Rusiji 2.000, v Italiji 6.000, v Ameriki in drugih deželah 300.000. — Bolgarov živi na Bolgarskem 3.400.000, v Turčiji 1.90.000, v Rumuniji 110.000, v Rusiji 226.000, v Avstro-Ogrski 34.000, drugod 30.000. — Slovencev živi v Avstro-Ogrski 1.325.000, in sicer v Avstriji 1.220.000, na Ogrskem pa 105.000, v Italiji 43.000, v Ameriki in drugod 132.000. — Kašubov živi v Nemčiji 222.000, v Ameriki pa 148.000. — Lužičkih Srbov je 56.000 na Saksionskem, 99.000 v Prusiji, 11.000 pa v Ameriki in v Avstraliji. — V Rusiji je Slovanov 115.100.000, v Bolgariji 3.430.000, v Srbiji 2.800.000, v Črni gori 260.000, v Avstro-Ogrski 25.000.000, v Turčiji 2.450.000, v Nemčiji 4.500.000, v Rumuniji 130.000, v ameriških državah 4.506.000, v Italiji 50.000, v raznih državah 600.000. — Po veri je rimske katolikov 37.300.000, pravoslavnih 111.530.000, 3.500.000 pravoslavnih razkolnikov, 4.220.000 unijatov, protestantov 1.640.000 in mohamedancev 1.230.000.

Prigovoril je edino s pomočjo, ki je bilo mogoče Sičinskemu ubežati. Baje so Rusini za beg Sičinskoga zbrali že pred časom 100.000 kron. Sičinski je že lani hotel pobegniti. Za beg je rabil več časa, da je pregovoril in podkupil paznike. Glavna krivda se nanaša na paznika Nudo, ki je čeval glavna vrata.

Novejša poročila pravijo, da je morilec Sičinski ušel v Rumunijo, od koder je že namreč srečno po-

čez Dravo v Zg. Dupleku ter dokazala neizogibno potrebo tega mostu, katero je c. kr. namestnik priznal in je obljubil svojo pomoč do skrajnosti. Nadalje sta zahtevala, naj že vendar izvrši c. kr. namestnika in deželnega odbora v deželnih zbornicah že pred leti storjen sklep, da se dovoli stavbenim polirjem, (tesarjem), zidarjem in studeničarjem na deželi vršiti svoj poklic brez koncesije, in sicer zato, ker na deželi ni mostrov in jih malo posestnik ne more doplačati. Obljubil je svoje posredovanje v smislu sklepa deželnega zbornika. Zahtevala sta tudi hitro rešitev aktov in podpor za podpore po uimah. Poslanec Pišek se je pritožil zaraži okrajnega zastopa v Slov. Bistrici, kateri še vedno posluje, čeprav mu je doba že davno potekla in ni več sklepčen. Poslanca sta tudi zahtevala, da skoraj začne s preložitvijo državne ceste iz Zg. Polskeve, oziroma Slov. Bistrice v Konjice. Tudi to je c. kr. namestnik pripoznal kot nujno in bode zadevo podpiral.

Drž. zbor. Ministrski predsednik grof Stürgkh je v torek, dne 14. t. m. govoril v seji državnega zbornika. Rekel je, da če zbornica tudi sklene, dovoliti prosti uvoz argentinskega mesa, se vlada na to ne bo oziroma v zbornici, in ne bo pripustila uvažanja prekmorskega mesa. Socialni demokrati in meščanski poslanci so motali Stürgkhov govor in burno protestirali. Iz nastopa grofa Stürgkhha se vidi, da če državni zbor ne bo mirno deloval, pride do razpusta zbornice. Položaj postaja resen.

„Stajerčeve“ laži. Iz poslanskih krogov se nam poroča: Govor poslanca Brenčiča o naših sodnijskih razmerah je postal nemškatarjem skrajno neljub. Zato bi radi zmanjšali njegovo vrednost z različnimi lažmi, ki jih razširjajo sedaj po svojem glasilu „Stajerčcu“. Kar je govoril poslanec Brenčič, je plod njegovega dela in njegovih opazovanj. Vsaka druga trditve je laž. Pač pa so Wastianu odgovor na Brenčičeve izjave sestavili v Ptju, in jih je Wastian v zbornici samo prečital. Zato je žel Wastian tudi za svoja izvajanja le splošen posmeh. Nihče jim ni resno verjel, pač pa je bil vsakdo po končanem Wastianovem čitanju prepričan: Brenčič je govoril vendar le resnico o strašnih razmerah pri spodnještajerskih sodiščih. Posebno neljubo je bilo Nemcem, da je govoril to poslanec iz kmečkega stanu. Brenčič se je s svojim govorom dobro vpeljal v državno zbornico!

Za preč. gg. dušne pastirje. Tiskarna sv. Cirila nujno prosi, da bi se blagovolili spovedni listki, ki že zdaj naročiti, ker je namreč po novem letu v tiskarni silo mnogo dela. Istotako se naj črnilo že prej naroči, ker istega pozimi ni mogoče pošiljati.

Brežice. Občni zbor slov. kat. političnega društva „Sava“ za breški in sevnški okraj se vrši v nedeljo, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne na Vidmu v gostilni zraven kolodvora. Na dnevnem redu so nove volitve v odbor. Na občnem zborovanju govoril poslanec dr. Benkovič. Somišljenike prosimo, da skrbe za obilno udeležbo.

Občinske volitve v Gradcu. Včeraj, dne 16. novembra so pri občinskih volitvah v Gradcu za III. razred zmagali na celi črti socialni demokrati z 1800 do 1900 glasov. Nemški nacionalci so ostali z 1300 do 1400 glasov v manjšini.

Maribor. V petek dne 10. t. m. je umrl učitelj risanja na tukajšnji gimnaziji gospod Hering. Pogreb se je vršil v nedeljo.

Maribor. V soboto, dne 18. t. m. zvečer svira v Narodnem Domu eiganska godba. Vstop prost.

Vprašanja in ponudbe.

(Le članom Osrednje zadruge se na tem mestu razglasja brezplačno. Kdo želi pristopiti kot član, naj se pričasti pri Osrednji zadrugi v Mariboru, St. Irena ulica 6).

Več članov želi kupiti: 3 pare mladih vprežnih volov, 2 brejili, 2 bika marijadovske pasme, stara od 1–2 leti, 7 krav z mlekom in tri mlade voličke do 1 leta.

Na prodaj: 2 mlada vola z 4 zobmi; Mihail Stante, Sv. Rozalija, p. Sv. Jurij ob juž. žel. — Nek načlan v konjiški župniji 1 par srednje rejenih volov, stari 5 let težki 1200 kg, črnolisi, sposobni za vprego ali za pitanje. — Zdravko Sagadin, posestnik Sesterže pri Ptaju, gori 1 kobil 4 leta staro, 15 pesti visoko, dobra za tekanje in težo; dva vprežna vola, marijadovske pasme, pripravna tudi za pitanje; dva vola 1 in tričetrt leta stara, žo za vožnjo. J. Šip Kolman, posestnik v Slinici pri Maribru: 2 kravi, ena s teletom, ena bo po čez 14 dnevov povrgla. Ohe dobrni molnici in tudi za živo.

Peki pozor!

Na prodaj je hiša s pekarijo in mlino, ki ima stalno vodno moč, prav v lejem industrijskem trgu Slov. Koroske. Pekarija donaša dnevnega prometa 150 krov, izjemoma več. Istotako donaša tudi malin lepe dohodke. Cenam na hiši in mlinu z pritiklinami vred 38.000 krov, plačilni pogoji so zelo ugodni. Kupci naj se blagovolijo nemudoma obrniti na upravnštvo Slov. Gospodarja.

1139

Pazite na moj naslov.

Jakob Vezjak

krojaški mojster,

Maribor (Burg) Grajski trg.

Priporočam največjo izber in po najnižjih cenah. Obleke za gospode in dečke, površnike (Roglan), zimske suknje iz kožuhovine, pelerine itd. Močne obleke za delavce, ter velika zaloga caj-gastih hlač.

Velika zaloga

vsakovrstnega modnega blaga, iz katerega izdelujem obleke v najkrajšem času, po najnižjih cenah.

Postrežba točna, delo lepo in močno. Zagotavljam da bo vsak zadovoljen, ki si pri meni naroči obleko.

Jakob Vezjak, Maribor, (Burg).
1141

Tvrdka:

Rudolf Pevec

v Možirju ima v zalogi veliko izber manufakturnega, špecerijskega blaga, šipe, železnino, steklo, porcelan, cementno zalogo tovarne Trbovlje, posebno lepo zalogo nagrobnih vencev. Nadalje kupuje vse poljske pridelke, posebno hmelj, maslo, jajce, gobe, jaboljke, laneno seme itd. — Kupujem in prodajam izborna domaća, bizejska in haloška vina.

Zahvala.

Vsem tistim, ki so se udeležili dne 7. nov. pogreba rajne mi ljube matere

Ivane Farasin,

bivajoče na Ročici, ki je po dolgotrajni mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala, izraža prav prisreno zahvalo žaljuči sin

Ivan Farasin,
1172 v Vukovarn v Slavoniji.
Sv. Jakob v Slov. gor., 10. nov. 1911.

Električno razsvetljavo

za cerkev, župnišče, gostilno, trgovino ali druga poslopja daje mali motor ($1 \frac{1}{2}$ PH) z dinamo na skupni plošči. Postavi se lahko povsod brez vsake koncesije. Gori lahko 20 do 30 električnih žarnic po 16 sveč. Ena luč stane na uro pol vinarja. Ker se postavi večji motor, se cela skoraj nova naprava proda za 950 K. Kje pove 1165 upravnštvo „Slov. Gospodarja“.

Svetinpomoč

za tiste, ki trpijo na slabem prebavljenju vsake vrste, zgagi, kiselice, vtrpnelosti in želodčnih boleznih in vsem, s tem zvezanimi slabostmi, dobro uplivajo že 30 let dobrospoznane, prave

Bradyjeve želodč. kapljice
poprij Marijacelske kapljice imenovane. Svari se pred ponarejanjem in se naj pazi na zraven stoječo varstveno znakom z podpisom C. Brady. — Se dobri v vseh lekarnah. Pošilja lekarnar

C. Brady, Dunaj I.

Fleischmarkt 2. 1156

5 steklenic K 5.30, 3 dvojne steklenice K 5.60 franko.

Lovske puške,

repetir - pištole in revolverje vsake vrste se po ceni prodajo, dokler bo kaj v zalogi. Čutič, puškar, Maribor, Grajska ulica 18.

1023

Vosek, med v satovju, želod, suhe gobe, divji in pravi kostanj, vinski kamen, suhe čeplje, suhe hruške, orehe,

sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc v Celju,

vsako množino. Kdor kaj ima, naj ponudi.

Postrežba poštena! Za jesen in zimo. Cene primerne! priporoča

narodni in domači trgovec

Franc Lenart v Ptiju

velikansko izbiro novodošlega moškega in ženskega sukna, nadalj vsakovrstnega portata, hlačevine, odeje, konjice, koče itd.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem,

Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove — meni.

Priporoča se

Franc Lenart v Ptiju.

26

26

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru, zastopane po dr. I. Leskovarju, odvetniku v Mariboru, bo dne 1. decembra 1911 dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi štev. 2 dražba zemljišč v. št. 11 in 143 k. o. Laakdorff, obstoječih iz hiše in gospodarskega poslopja, vrta, pašnika, oziroma iz travnika, gožda, njive in ene hiše s pritiklino vred, ki sestoji iz gostilniške o-prave in žitnice.

Nepremičninam, katere je prodajati na dražbi, je določena vrednost na 8182 K 20 vin. in 1453 K 08 vin., pritiklin na 132 K 20 vin.

Najmanjši ponudek znaša 5474 K 80 vin. in 968 K 72 vin., pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo premičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenične zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 2 med opravilnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodniji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede neprimičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na premičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodniji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnije niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočege pooblaščenca na vročbo.

C. kr. okrajna sodnija Ptuj, oddelek IV., dne 20. oktobra 1911.

Naznanilo.

Naznam slavnemu občinstvu, da sem se iz Gornje Polskave preselil v Rače (Kranichsfeld), in ordiniram tam vsaki dan.

Z velespoštvovanjem

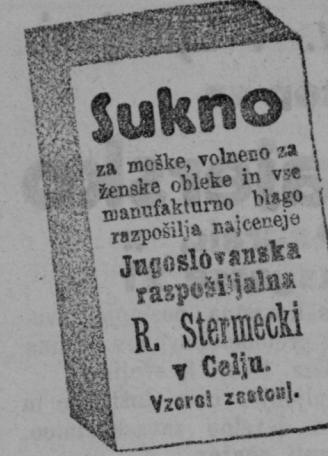
Dr. Ernest Ryženski,
zdravnik.

Razglas.

Obravnavata v zavarovanje dače, ki se jemlje od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa za leto 1912 tudi 1913 in 1914, se določi na 4. grudna t. 1. po polne ob 3. uri v gostilni „Gambrinushalle“. K temu obravnavati se vabijo vse stranke pobiralnega okraja Maribor, davčni okraj Maribor, ki sploh plačujejo vžitino, da se o tej dači pogodijo. K temu pobiralnemu okraju spadajo soseske: Maribor mesto in Karčovina.

Kot splošna svota, ki se ima plačevati vsako leto, se terja za vino 56.000 K in za meso 76.000 K.

C. kr. okrajno finančno ravnateljstvo Maribor.

Trgovci!

Sveža jajca kupujem vedno po najvišji ceni.

Ponudbe na:

Anton Prah,
Dunaj IV, Schönbrunnerstrasse 7.

Na željo pošiljam refer. Dopisuje se lahko slovensko.

Kože in volno

kupuje po najvišji ceni Karl Gränitz, Maribor, Gospodska ulica štev. 7. Maribor. 982

Blizu Celja

se preda nova hiša, 9 let davka prosta, z vrtom. Izplačati bo treba 4.400 K. Oglasiti se je treba v Sp. Hudiniški št. 65. 1028

Naznanilo.

Ameriško cepljene trsje, 50.000 tisoč komadov je na prodaj, korenjakov, Rip. Portalis 20.000 komadov, in klini Rip. Portalis za saho cepljenje 50.000 komadov.

Seznam trt:

1. Mosler. 2. Burgundec beli. 3. Muškat. 4. Gutedel, b. r. 5. Ranfol. 6. Kapčina. 7. Laški rizling. 8. Silvanec. 9. Rulandec. 10. Traminec. 11. Sylvanec muškat. 12. Portogezec. Vse te trte so cepljene na Rip. Portalis.

Kdor si v jesen trte naroči, so cenejše kakor spomladi Naročila se sprejemajo, dokler je kaj v zalogi. Cena po dogovoru.

Janez Werbnjak,
1061 posestnik-trsničar na Bregu p. Ptuj.

Izjava.

Podpisani izjavim tem potom, da so njegove dolžitve pri Rudolfu in Mariji Roiko pri Sv. Trojici, katere je rabil podpisani dne 28. oktobra t. l., nenesljene.

Sv. Trojica v Slov. gor., 7. nov. 1911.

Stanislav Zamolo.

Razglas.

s katerim se sklicujejo sodniji nepoznani dediči.

C. kr. okr. sodnija v Slov. Bistrici naznanja, da je dne 9. avgusta 1911 umrla v Šentovcu 69 let starja najemnica Lucija Brenc, brez da bi zapustila kako oporočo.

Ker je tukajšnji sodniji neznano, če in katerim osebam pripada pravna dedičina, se pozivajo vsi tisti, ki pravim potom upajo doseči dedičino, da v tem enega leta, računivši od spodaj označenega dne, vložijo svoja dokazila za dedičino pri tukajšnjem sodniji. V nasprotnem slučaju se bo priznala dedičina ravno tistim, ki so se za njo oglasili, če pa ne, pa prida vsa zapuščina državi kot taka, za katero se ni oglasil noben dedič. Za zapuščinskega oskrbnika je imenovan g. dr. Urban Lemež, odvetnik v Slovenski Bistrici.

C. kr. okrajna sodnija Slovenska Bistrica, oddelek I., dne 31. oktobra 1911.

Javna zahvala.

Podpisani si štejem v dolžnost, se javno zahvaliti g. dr. Vitu Červinku, distriktnemu zdravniku v Braslovčah, za skrb, trud in izredno zdravniško požrtvovalnost ob slučaju bolezni moje žene. Vem dobro, da le božji Vsegamogočnosti in spretnosti našega zdravnika se imamo zahvaliti, da ni prišlo do najhujšega.

Spodnje Gorče, dne 7. listopada 1911.

Jožef Puncer.

Pozor, kmetje in posestniki!

Dne 14. novembra se bode otvorila na postaji v Račjem (Kranichsfeld) moja nova trgovina (filialka) z deželnimi pridelki in špecerijskim blagom.

Tam se bode nakupovalo ali proti moki izmenjavalо vse vrste žito in deželni pridelki.

Velika zaloga sladkorja, kave (surove in žgane), najfinješ moke, krušne moke, ržene moke, polentine moke, riža, soli itd. ter vsega špecerijskega blaga. — Na prijazni obisk se priporoča

Glavna trgovina v Mariboru, Tegethoffova cesta 39.

1154

Karl Haber.